

A HUDI10001 Abonyi kaszálóerdő különleges madárvédelmi terület fenntartási terve

Budapest
2022

Jelen fenntartási terv az Agrárminisztériummal kötött TMF/130/2021. ügyszámú támogatói okirat alapján, a Természeti értékek védelme fejezeti kezelésű előirányzat terhére készült

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.

postacím: 1536 Budapest, Pf. 283

E-mail: mme@mme.hu

Web: <http://www.mme.hu>

Felelős tervezők

Baranyai Zsolt

Géczi Orsolya

Vida Alexandra

Vezető szakértők

Králl Attila

Kurucz Zsuzsanna

Nagy Dénes

Tóth Péter

Dr. Szmorad Ferenc

Varga Csaba

Vidra Tamás

Közreműködő szakértők

Térképek:

Kalmár Zsuzsanna

Dr. Tanács Eszter

Tartalom

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	5
1. A terület azonosító adatai.....	6
1.1. Név.....	6
1.2. Azonosító kód.....	6
1.3. Kiterjedés.....	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló madárfajok.....	6
1.4.1. Jelölő fészkelő madárfajok.....	6
1.5. Érintett települések.....	6
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	7
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	7
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv.....	7
1.7.2. Fenntartási terv.....	7
1.7.3. Településrendezési eszközök.....	7
1.7.4. Körzeti erdőtervek.....	8
1.7.5. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek.....	8
1.7.6. Halgazdálkodási tervek.....	9
1.7.7. Vízyűjtő-gazdálkodási terv.....	9
2. Veszélyeztető tényezők.....	9
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	12
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	12
3.2. Kezelési javaslatok.....	14
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	15
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	34
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	34
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	35
3.2.5. Mellékletek.....	37

3.3.	A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	40
3.3.1.	Agrártámogatások	41
3.3.2.	Pályázatok	47
3.4.	A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	47
3.4.1.	Felhasznált kommunikációs eszközök	47
3.4.2.	A kommunikáció címzettjei:	47
3.4.3.	Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	48
II.	A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció	51
1.	A tervezési terület alapállapot jellemzése	52
1.1.	Környezeti adottságok	52
1.1.1.	Éghajlati adottságok	52
1.1.2.	Vízrajzi adottságok.....	52
1.1.3.	Talajtani adottságok	53
1.2.	Természeti adottságok	53
1.2.1.	A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű madárfajok	54
1.3.	Területhasználat.....	61
1.3.1.	Művelési ág szerinti megoszlás.....	61
1.3.2.	Tulajdoni viszonyok.....	62
1.3.3.	Területhasználat és kezelés	62
2.	Felhasznált irodalom	73
3.	Térképek és melléletek.....	75

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve: Abonyi kaszálóerdő különleges madárvédelmi terület

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója: HUDI10001

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése: 418,95 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló madárfajok

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2021. évi változatát vettük alapul¹.

1.4.1. Jelölő fészkelő madárfajok

- Kék vércse (*Falco vespertinus*)
- Parlagi pityer (*Anthus campestris*)
- Szalakóta (*Coracias garrulus*)
- Kis örgébics (*Lanius minor*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület (ha)	Érintett terület (%)	Település területének érintettsége (%)
Abony	Pest	418,95	100	3,3

1. táblázat: Érintett települések

¹ A 2020-as adatok alapján frissített, 2021. júniusi változat

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszabály száma
európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület	(HUDI20046)	Székek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	326,84	78,0	275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet
helyi jelentőségű védett természeti terület	TT	Abonyi Kaszálóerdő helyi védett természetvédelmi terület	184,44	44,0	Abony Város Önkormányzat Képviselő-testületének a Kaszáló erdő védetté nyilvánításáról és kezeléséről szóló 17/2013. (V.31.) számú önkormányzati rendelete
országos ökológiai hálózat övezet	MT	magterület	9,36	2,2	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
országos ökológiai hálózat övezet	OF	ökológiai folyosó	299,07	71,4	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
országos ökológiai hálózat övezet	PT	pufferterület	109,36	26,0	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

2. táblázat: Egyéb védettségi kategóriák

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Az Abonyi Kaszálóerdő helyi védett természetvédelmi terület kezelési tervét Abony Város Képviselőtestülete az Abony Város Önkormányzat Képviselő-testületének a Kaszáló Erdő védetté nyilvánításáról és kezeléséről szóló 17/2013. (V.31.) számú önkormányzati rendeletben foglalt „C”fejezettel, valamint az ezen rendelet módosításáról szóló 22/2013. (VIII. 5.) önkormányzati rendelettel hagyta jóvá.

1.7.2. Fenntartási terv

HUDI20046 Székek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve (elfogadás éve: 2015).

1.7.3. Településrendezési eszközök

Abony Város Önkormányzat Képviselő-testületének 157/2018. (XI.29.) számú határozata a településszerkezeti tervről

Abony Város Önkormányzata képviselő-testületének 32/2018. (XI.30.) számú önkormányzati rendelete Abony Város Helyi Építési Szabályzatáról

1.7.4. Körzeti erdőtervek

Erdőtervezési körzet neve	Érintett települések	Aktuális erdőterület (ha) ²	Erdőtervezés éve
Nagykőrösi	Abony	7,45	2026
	Összesen:	7,45	
Mindösszesen:	-	7,45	-

3. táblázat: körzeti erdőtervek és üzemtervek

A Nagykőrösi Erdőtervezési Körzetben 2016-ban folytak erdőtervezési munkák, az erdőgazdálkodók számára készített (gazdálkodási lehetőségeket rögzítő) erdőtervek 10 évre, a következő körzeti erdőtervezési eljárás során (várhatóan 2027. évben) kiadásra kerülő erdőterv határozatok jogerőssé válásáig lesznek érvényesek. Az erdőtervezési munkák során az átfedő európai közösségi jelentőségű területek – „Székek” KjtT (HUDI20046), „Abonyi-kaszálóerdő” KMT (HUDI10001) – miatt részletes Natura 2000 elővizsgálati dokumentáció is készült. Ez a dokumentum az erdőgazdálkodásra vonatkozóan előzetesen megállapított előírás-javaslatok Natura 2000 területekre, illetve a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek és fajok (köztük madárfajok!) természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásainak értékelését tartalmazza (a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság közreműködésével készítette a Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága). A tervezési területtel érintett erdőterületek egyetlen erdőgazdálkodója a Jászkun Természetvédelmi Szervezet (Szolnok).

A Nagykőrösi Erdőtervezési Körzetre érvényes erdőtervezési alapidokumentációk és Natura 2000 elővizsgálati dokumentációk a Nemzeti Földügyi Központ (Budapest) honlapján érhetők el: http://www.nfk.gov.hu/Erdotervezes_news_342

1.7.5. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

„A tervezési terület a 13/2016 (III. 2.) FM rendelet alapján a Duna-Tisza közti Vadgazdálkodási Tájon belül a 308. számú („Tápió-vidéki”) vadgazdálkodási tájegységbe esik. A térség vadállományának jellemzőit, a vadállomány-szabályozásának irányelveit, a fenntartandó vadlétszámra vonatkozó irányelveket, illetve a természet- és tájvédelmi szempontokat bemutató, a tájegységi vadgazdálkodási terv alapjául szolgáló dokumentum elérhető:

<http://www.ova.info.hu/ujvgtajak.html>”

A tervezési terület az Abonyi Nimród Vadásztársaság vadászterületén helyezkedik el.

- vadgazdálkodási tájegység: Tápió-vidéki Vadgazdálkodási tájegység
- vadgazdálkodási terület kódszáma: 13-577150-308
- a vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: PE-06/FM2/108-6/2019.
- érvényes: 2017. március 1 – 2037. február 28.

A vonatkozó tájegységi vadgazdálkodási terv a Duna-Tisza közti Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 11/2018. (VII. 3.) AM rendeletben található.

² Az adat a tervezési területtel átfedő területértéket mutatja (hektárban)

1.7.6. Halgazdálkodási tervek

A tervezési területen, a halgazdálkodási hatóság által 1 nyilvántartott halgazdálkodási vízterület található:

Gombási Tanya és Horgásztó (vízterékód: 13-0198-1-1)

Az aktuális halgazdálkodási terv az illetékes halgazdálkodási hatóságnál fellelhető.

1.7.7. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

Vízyűjtő gazdálkodási szempontból a 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozat alapján a tervezési terület a Tisza részvízyűjtőn belül a 2-12. Nagykőrösi-homokhát tervezési alegységen helyezkedik el. A Natura 2000 terület a [Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság](#) működési területéhez tartozik.

A vízyűjtő-gazdálkodási terveket első változatban a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, továbbá az érintett környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok 2010 áprilisában, a Víz Keretirányelv (VKI) hazai megvalósítása során készítették. A terv 2015-ig tartó feladatokat fogalmazott meg, de a VKI célkitűzéseinek megvalósítása érdekében a határidők és feladatok 2021-ig, illetve 2027-ig (a vízyűjtő-gazdálkodási tervezés második és harmadik ciklusáig) kitolhatók voltak. A terv felülvizsgálata 2015-ben történt, a harmadik vízyűjtő-gazdálkodási terv pedig 2021-ben készült és jelenleg egyeztetés alatt áll. Fentiekből következően a jelenleg érvényes terv-változat még a VGT2-höz tartozik és 2016 áprilisában készült el a végleges változata.

A vízyűjtő-gazdálkodási tervek, köztük a tárgyi területre készült elérhetők az alábbi linken:

<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

2. Veszélyeztető tényezők

A veszélyeztető tényezők felsorolásánál figyelembe vettük a Natura adatlapon felsorolt tényezőket, amelyeket az aktuális állapotra alakítva ismertetünk. A veszélyeztető tényezők által érintett terület nagyságát a madárvédelmi terület összterületéhez viszonyítottuk.

Belső veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A06	Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)	H	65%	A területen az állattartás, a gyepek legeltetése megszűnt, állatállomány hiányában a legelőnek is alkalmas szikes gyepeket kaszálással hasznosítják. Az állatállomány hiánya és a gyepek intenzív használata együttesen a gyepek állatvilágának elszegényedéséhez, a táplálékállatok (rovarok, hüllők, kisméltók) állományának csökkenéséhez vezetett. Érintett fészkelő fajok: kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>), kis örgébics (<i>Lanius minor</i>), parlagi pityer (<i>Anthus campestris</i>)

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A08	Gyepterületek kaszálása vagy vágása	H	65%	<p>A területek túlzott használata, alacsony tarlóval való homogén kaszálása degradálja a gyep flóráját és elszegényíti élővilágát.</p> <p>A kaszálással történő gyephasznosítás a földön fészkelő madárfajok számára többlet veszélyforrás. A nem megfelelő időpontban (június 15. előtt) végzett kaszálás negatívan befolyásolja e fajok fészkelési sikerét, közvetlenül elpusztíthatja fészkeiket. Az egynemű kezelés (rendszeres kaszálás) homogenizálja az élőhelyek, a gyep flóráját és faunáját elszegényíti, így a földön fészkelő fajok mellett a gyepen táplálkozó madárfajokra is negatív hatással van.</p> <p>Érintett fészkelő fajok: kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>), kis örgébics (<i>Lanius minor</i>), parlagi pityer (<i>Anthus campestris</i>)</p>
I01	Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok	M	10%	<p>A selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>) és a mirigyes bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) agresszív terjedésével a gyepek élőhelyeket szűkíti, szerkezetüket átalakítja, a gyepek gerinctelen-faunájára is hatással van, így jelentős fertőzés esetén a gyepekben fészkelő és táplálkozó madárfajokra is negatív hatást gyakorol.</p> <p>Érintett fészkelő fajok: parlagi pityer (<i>Anthus campestris</i>)</p>
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	M	10%	<p>A nem európai uniós jelentőségű idegenhonos inváziós fajok tekintetében a területen jellemző a gyalogakác (<i>Amorpha fruticosa</i>), a keskenylevelű ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>).</p> <p>A felsorolt fajok agresszíven terjednek, az inváziós fertőzés az őshonos vegetáció kiszorításával, a vegetációszerkezet átalakulásával, az élőhelyi adottságok, és a táplálékbázis megváltozásával elszegényedésével jár. A negatív hatások a gyepeket és erdei élőhelyeket egyaránt érintik.</p> <p>Érintett fészkelő fajok: kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>), kis örgébics (<i>Lanius minor</i>), parlagi pityer (<i>Anthus campestris</i>)</p>

4. táblázat: belső veszélyeztető tényezők

Kívülről ható veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
D06	Elektromos áram és kommunikáció átvitel (vezetékek)	M	100%	A tervezési terület határain belül légvezeték nem található, ugyanakkor az északi határvonal mentén, illetve a terület néhány 100 méteres körzetében több középfeszültségű légvezeték-szakasz található veszélyes tartóoszlopokkal, illetve közepes hatékonyságú utólagos madárbarát átalakítással. A szigeteletlen, veszélyes tartóoszlopok a területen fészkelő- illetve vonuló madárfajok, és kisebb testű vártamadarak számára is közvetlen veszélyt jelentenek. Érintett fészkelő fajok: Kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>), kis örgébics (<i>Lanius minor</i>)
A31	Leccsapolás mezőgazdasági művelés alá vonás céljából	H	100%	A területen aktív vízelvezetésről nincs tudomásunk, ugyanakkor a környező területek helytelen vízkormányzása nagymértékben hozzájárult a terület általános kiszáradásához, ami a gyepeken táplálkozó, nagytestű repülő rovarokat, hüllőket, kétélűeket fogyasztó fajokat közvetlenül érinti, szinte minden jelölő madárfajra közvetett módon negatív hatást gyakorol. Érintett fészkelő fajok: kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>), kis örgébics (<i>Lanius minor</i>)

5. táblázat: kívülről ható veszélyeztető tényezők

Potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényező:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy, M= közepes, L= kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
G13	Állatok mérgezése	H	100%	Abony térségéből egy feltételezett mérgezéssel kapcsolatos adat áll rendelkezésre (egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>) 2020), ugyanakkor hörcsög (<i>Cricetus cricetus</i>) mérgezéstről van információ ugyanebből az évből. Tekintettel a ragadozómadár-mérgezések országos szinten is jelentős (2021-ben kiugróan magas) számáról, a mérgezéseket indokoltnak látjuk szerepeltetni a potenciális veszélyeztető tényezők között.

6. táblázat: potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényezők

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzés: A Natura 2000 hálózatba tartozó különleges madárvédelmi területek természetvédelmi célkitűzése az azokon található, a területek kijelölésének alapjául szolgáló madárfajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, illetve helyreállítása, élőhelyeik természetességének megóvása, valamint az ehhez szükséges földhasználat feltételeinek biztosítása.

Az Abonyi-kaszálóerdő (HUDI10001) különleges madárvédelmi terület rendeltetése a Gerje-Perjesík sztyeppi legelőire és szikes pusztáira jellemző madárközösségek kedvező természetvédelmi helyzetének (alkalmas élőhelyek, stabil vagy növekvő állományok) megőrzése és helyreállítása; a területen található zárt erdőfoltok, mint fontos fészkelőhelyek megtartása és fokozatos megújítása, valamint a változatos mezőgazdasági élőhelyek, mint a védett és közösségi jelentőségű madárfajok számára fontos fészkelő- és táplálkozóterületek megőrzése, természetvédelmi szempontú fejlesztése, rekonstrukciója.

A természetvédelmi cél a madárközösségek fennmaradását veszélyeztető tényezők mérséklése, kiküszöbölése: a kedvezőtlen környezeti hatások (vízhiány, kedvezőtlen szukcessziós folyamatok, inváziós fajok okozta élőhely-átalakulások) mérséklése, valamint a kedvezőtlen humán eredetű hatások (vízelvezetés, légvezetékek hatásai, intenzív, homogenizáló gyepphasznosítás, illegális fakivágások) kezelése.

További cél a kulcsfontosságú jelölőfajok állományainak stabilizálása, megrősítése célzott fajvédelmi intézkedésekkel (mesterséges fészekodúk, költőládák kihelyezése), valamint élőhely-rekonstrukciós beavatkozásokkal.

A Natura 2000 terület délebbi területegysége (közel fele) 2013. június 1. óta helyi jelentőségű természetvédelmi terület.³ A „Kaszáló erdő helyi védett természetvédelmi terület” az alábbi ingatlanokat foglalja magában.

Az abonyi ingatlan-nyilvántartásban 0139/1, 0139/2, 0139/3, 0140, 0141, 0142, 0143, 0144/1, 0144/2, 0144/3, 0144/4, 0145, 0147/2, 0147/3, 0147/4, 0147/5, 0147/6, 0147/7 helyrajzi szám alatt felvett ingatlanok.

A védetté nyilvánító 17/2013. (V.31.) számú önkormányzati rendelet a felsorolt földrésztetek vonatkozásában további kötelezettségeket ró a terület tulajdonosaira, kezelőire, földhasználóira, illetve a települési önkormányzatra. Ezeket a szempontokat a jelen tervezési anyag készítésekor, illetve a kezelésre vonatkozó javaslatok megfogalmazásakor figyelembe vettük, rendelet alapján kötelező releváns földhasználati szabályokat a 3.2 fejezetben ismertetjük.

Célkitűzés:

Kiemelt fontosságú cél az alábbi fajok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, illetve helyreállítása.

³ [17/2013. \(V.31.\) számú önkormányzati rendelet](#)

- kék vércse (*Falco vespertinus*)
- kis örgébics (*Lanius minor*)
- szalakóta (*Coracias garrulus*)

A fajok populációnagysága, a populációk elterjedési területe nem csökkenhet. A kék vércse (*Falco vespertinus*) esetében már rendkívül lecsökkent fészkelőállomány szoliter fészkekben, illetve mesterséges költőládákban való megtartása, illetve a fészektelepre való visszatérésük elősegítése.

Specifikus célok:

A kedvező természetvédelmi helyzet megőrzése:

- A kék vércse (*Falco vespertinus*) természetes, telepes fészkelése szempontjából kulcsfontosságú vetésivarjú-telep (*Corvus frugilegus*) fenntartása érdekében középkorú-idős faállományú, fészkelésre alkalmas erdők folyamatos jelenlétének biztosítása.
- A területen szigetszerűen található, fészkelésre alkalmas cserjések, facsoportok megóvása a kék vércse (*Falco vespertinus*), a kis örgébics (*Lanius minor*) és a szalakóta (*Coracias garrulus*) fészkelési lehetőségeinek biztosítása érdekében.
- Mezőgazdasági művelés fenntartása, elsősorban a gyepgazdálkodás és az extenzív szántóföldi gazdálkodás folytatása az agrárterületekhez kötődő madárfajok táplálékának, fészkelőhelyének biztosítása érdekében
- Tájidegen energianövény-fajok megjelenésének és terjedésének megelőzése.

A kedvező természetvédelmi helyzet elérése, helyreállítása érdekében szükséges fejlesztések:

- A gyep átlagos megújuló képességéhez igazodó mértékű, a kaszálás és a legeltetés együttes alkalmazására épülő extenzív gyephasznosítás beállítása, mesterséges tápanyag-utánpótlás alkalmazása nélkül.
- A gyepterület kizárólag kaszálással történő, egynemű hasznosítása helyett a legeltetéses állattartás visszaállítása és előnyben részesítése a terület minél nagyobb részén.
- Kaszálással történő hasznosítás esetén a gyep fészkelő madárvilágát – ideértve parlagi pityert (*Anthus campestris*) –, illetve az egyéb gerinceseket és a gerinctelen faunát kímélő, madárbarát módszerek és eszközök alkalmazása, továbbá kellő méretű kaszátlan területek és bűvósávok meghagyása.
- Vizes élőhely rekonstrukciója a Kara-ér erdő alatt futó szakaszán a Kara-ér, illetve a Perje vizének felhasználásával.
- A területen található szántók esetében a természetkímélő, extenzív szántóföldi gazdálkodás – preferáltan az ízeltlábúakban gazdag, évelő kultúrák termesztésének – előtérbe helyezése; a gyep belsejében található zárványhelyzetű szántók visszagyepesítése.
- A vetési varjú (*Corvus frugilegus*) fészektelepnek otthont adó akácos természetességi állapotának javítása az őshonos fafajok arányának fokozatos növelésével.
- Az erdők madárvédelmi szempontoknak is megfelelő fenntartása, egyes szerkezeti elemek (nagyobb koronájú fák, odvas törzsek, cserjeszint) jelenlétének és a költési időszak zavartalanságának biztosításával.
- A területen szórványosan előforduló fasorok, facsoportok természetességi állapotának őshonos fafajokkal történő javítása, illetve fészkelési lehetőséget biztosító, őshonos fafajú facsoportok, erdőfoltok elszórt ültetése/telepítése az arra alkalmas termőhelyeken.

- Mesterséges költőládák és odúk és kihelyezése a ragadozó madarak (kék vércse (*Falco vespertinus*), vörös vércse (*Falco tinnunculus*) és a szalakóta (*Coracias garrulus*) fészkelésének elősegítése számára.
- Idegenhonos inváziós fajok, különösen a selyemkóró (*Asclepias syriaca*), a gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), a fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*), a bálványfa (*Ailanthus altissima*), a nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), és a keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) terjedésének megállítása, állományaik csökkentése - a védett, fokozottan védett és jelölő madárfajok fészkelő helyeként számon nem tartott foltokban. A lágyszárú fajok esetében elsődlegesen a talaj bolygatásával nem járó, mechanikai gyomszabályozó megoldásokkal, szükség esetén célzott vegyszerhasználattal, az inváziós cserje- és fafajok esetében célzott vegyszerhasználat és mechanikai módszerek kombinációjával.
- A meglévő és új létesítésű közép feszültségű elektromos hálózat tartóoszlopainak madárbaráttá (fejcsere) alakítása, szükség esetén a légvezetékek földkábelre cserélése.
- A madárélőhelyeket veszélyeztető egyéb tevékenységek (pl. gépjárműforgalom, crossmotorozás, quadozás, illegális fakivágás) megszüntetése.
- A jelölő madárfajok élőhelyeinek infrastrukturális fejlesztésekkel szembeni védelme.
- A Közös Agrárpolitika természetvédelmi célú támogatási rendszerének (pl. Magas Természeti Értékű Területek, nem termelő beruházások) bővítése a jelölőfajok érdekében, minél több gazdálkodó bevonása a támogatási rendszerbe

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzéseinek megvalósítása érdekében a fenntartási terv *javaslatokat fogalmaz* meg a terület használatára, kezelésére, az ott folytatott gazdálkodás szempontjaira vonatkozóan. A fenntartási terv a javaslatok mellett összefoglalja azokat a *kötelező előírásokat* is, amelyek a terület Natura 2000 státuszából, esetleges védettségéből vagy egyéb, a gazdálkodásra, területhasználatra vonatkozó jogszabályokból, hatósági engedélyekből, szerződésekből fakadnak.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4. § 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

Az alább ismertetett előírások az Abonyi-kaszálóerdő Natura 2000 terület (HUDI10001) terület országos jelentőségű védett természeti területet nem érintő részeire ajánlásként vonatkoznak, azonban az országos jelentőségű védett természeti területeken (beleértve az *ex lege* védettségű területeket) a hatósági eljárások során egyéb jogszabályok alapján érvényesíteni kell azokat.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó előírások és javaslatok közül elsőként a terület egészére vonatkozó általános kezelési javaslatokat ismertetjük (3.2.1.1). **A gazdálkodáshoz nem köthető**, általános kezelési javaslatok közé tartoznak a beruházásokat, fejlesztéseket, területrendezést, vállalkozásokat, illetve az ipari tevékenységeket és turizmust érintő, az adott területre aktuálisan vonatkozó elvek, javaslatok, valamint a kritikus pontok beazonosítása. Ezután következnek **gazdálkodáshoz köthető**, mező-, erdő-, vad- és vízgazdálkodásra vonatkozó kezelési javaslatok, végül a területre vonatkozó **kötelező előírásokat** soroljuk fel.

Ezután következik az egyes **kezelési egységek részletes ismertetése**, amit kezelési egységként a **hozzájuk tartozó előírás-javaslatok** felsorolása követ (3.2.1.2.). **Kezelési egységnek** azt a funkcionálisan egybe tartozó csoportot nevezzük, ami a természetvédelmi szempontból azonos kezelést igénylő élőhelyeket foglalja magába, az előírt kezeléseket betartása által biztosítva a területen található jelölő értékek (fajok és/vagy élőhelyek) megőrzését. Az azonos kezelési egységbe tartozó élőhelyek különböző élőhelytípusba is tartozhatnak, és elhelyezkedésük pontszerű, egymástól távoli is lehet; a hangsúly azon van, hogy kezelés szempontjából azonos igényűek. A kezelési egységek lehatárolása alapvetően az élőhelyek alapján történt, figyelembe véve a reális gazdálkodási lehetőségeket is.

A kezelési egységek szerint megfogalmazottak között vannak **általános irányelveket megfogalmazó javaslatok**, illetve specifikus, **előírás-javaslatok**. Kezelési egységkénti külön is ismertetjük a **csak az adott kezelési egységre vonatkozó** kötelező előírásokat, víz- és vadgazdálkodási javaslatokat, valamint az élőhely-rekonstrukciós javaslatokat, gazdálkodáshoz nem kapcsolódó javaslatokat, végül pedig a javaslatok indoklását. Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg.

3.2.1.1. A terület egészére vonatkozó, általános kezelési javaslatok és előírások

A) Gazdálkodáshoz nem köthető, általános javaslatok:

Településrendezési eszközök:

- A tervezési terület belterületbe vonása, azon lakó-, üdülő- vagy iparterület kijelölése nem javasolt. A tervezési terület országos ökológiai hálózat övezete szerinti *magterület* és *ökológiai folyosó* besorolású területrészein beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.
- Mezőgazdasági területek esetében a jelölő fajok kulcsfontosságú élőhelyein 0%-os beépítési arány meghatározása célszerű. Kivételt képeznek a természetvédelmi célú bemutatáshoz és a legelőgazdálkodáshoz feltétlenül szükséges épületek, építmények.
- Ehhez kapcsolódóan össze kell hangolni a természetvédelmi, építési és agrár-szabályozási elvárásokat, és kezelni kell a kötelező trágyatárolók és szérűskertek létesítésének, helyfoglalásának problémáját, egyedi, eseti engedélyek kiadásával.

Egyéb infrastruktúra-fejlesztések és ipari jellegű beruházások:

- Új nyomvonalú burkolt, vagy stabilizált út, vagy a régi földutak hasonló jellegű átalakítása nem javasolt a területen belül.

- A szántókon, gyepeken keresztül haladó gyaníthatóan illegális földutakat földrészlet-térképekkel össze kell vetni. Illegális földutakat meg kell szüntetni, ugyanakkor gondoskodni kell a megfelelő alternatív közelítési lehetőségekről (pl. műútról való bejárás).
- A területen bányák, anyagnyerőhelyek nyitása, valamint a meglévő illegális helyek használata nem kívánatos, az ökológiai hálózat magterület és folyosó övezetében új külszíni bányatelek nyitása, meglévő bővítése tilos (*Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján*).

Elektromos légvezetékek és tartóoszlopok madárbarát átalakítása

A tervezési terület északi peremén futó középvezettségű vezetékek tartó-, feszítő- és kapcsolóoszlopai részben hagyományos kialakításúak, részben közepes hatékonyságú utólagos szigeteléssel szereltek. A nem megfelelő oszlopfaj-szerkezet áramütés-veszélyt jelent elsősorban a közepes és nagyobb testű madárfajok: ragadozók, vártamaradák, gólyák, gémfélék számára. A terület madárvédelmi célkitűzéseinek megvalósítása érdekében javasoljuk az alábbi fejlesztések megvalósítását:

- Új tervezésű elektromos légvezetékek tervezése során ahol csak lehet, előnyben kell részesíteni a földkábelek alkalmazását
- Az újonnan létesítendő szabadvezetékek tartóoszlopaikat madárbarát fejszerkezettel kell ellátni. A meglévő tartóoszlopok fejszerkezetének madárbarát átalakítását folyamatosan el kell végezni, természetvédelmi szempontból indokolt esetekben lépéseket kell tenni a szabadvezetékek földkábelre cserélése érdekében.
- A középvezettségű légvezetéseket az ütközésveszély mérséklése érdekében madárelterítő berendezésekkel javasolt ellátni, és ezek meglétét, megfelelő működését rendszeresen ellenőrizni kell.

B) Gazdálkodáshoz köthető, általános javaslatok:

Mezőgazdálkodás:

Gyepgazdálkodás

A gyepterületek kezelése szempontjából elsődleges a megfelelő hasznosítási mód alkalmazása. A hasznosítás során – amennyiben ez megfelelő kompromisszumokkal lehetséges - meg kell találni az egyensúlyt a természetvédelmi célkitűzések teljesítése és a mezőgazdasági haszonvételek lehetősége között, mivel hosszú távon ez garantálja az élőhelyek kedvező állapotban tartását.

A legeltetés a tervezési terület esetében mindenképpen kedvezőbb hasznosítási mód a kaszálásnál, ezért javasolt a legeltetéses gazdálkodás visszaállítása, illetve a legeltetés-kaszálás kombinálásával a jelenlegi homogén használat helyett egy diverzifikáló gyepterület kialakítása.

A kaszálásos hasznosítás során a kötelező földhasználati előírások (pl. madárbarát kaszálás) betartása mellett kiemelt jelentősége van a legkorábbi kaszálási időpont meghatározásának, mely a földön fészkelő madárfajok fészkelési sikerességét alapvetően meghatározza. A kaszálással kapcsolatos földhasználati előírások között szerepe lehet a kaszátlan területek mérete és kialakítása meghatározásának, amely a megfelelő élőhely folyamatos rendelkezésre állásával az élőhelyszerkezet stabilitását garantálja. Mind a kaszálás, mind a legeltetés esetén szükséges a kíméleti időszakok meghatározása, melynek során gyephasznosítási tevékenység nem végezhető.

Élőhelyi, fajmegőrzési és számos egyéb környezeti (vízminőség, vízmennyiség, éghajlatváltozás) szempontból kiemelt jelentősége van a gyepterületeken időszakosan megjelenő vízállások megőrzésének, és az ehhez alkalmazkodó földhasználat körülményei megteremtésének.

Szántóföldi gazdálkodás

A jelölő madárfajok táplálékbázisának biztosítása érdekében a Natura 2000 területen belül az extenzív szántóművelést kell előnyben részesíteni és célállapotként megjelölni, amely átlagosan kisebb területű egyben művelt (illetve egyféle művelési igényű kultúrákkal beültetett) táblákat, csökkentett gépmozgást és csökkentett növényvédőszer- és tápanyag-kijuttatást jelent. Ehhez igazodva zömében olyan egyéves illetve évelő kultúrák termesztése javasolt, amelyek a csökkentett kemia- zálás, továbbá a madárvédelmi okokból történő esetleges időbeni korlátozások mellett is gazdasá- gosan termeszthetők.

A jelentős vegyszer- és tápanyagigényű, valamint csak öntözés mellett termeszthető kapás kultú- rákat (kukorica, napraforgó, kertészeti kultúrák, cukorrépa, cukorcirok) valamint a repcét a Natura 2000 terület határain belül nem javasolt termesztetni. Terjedő gyakorlat a szántók betakarítás utáni általános gyomirtása, amely nem egyeztethető össze sem a madárvédelmi terület természetvédelmi célkitűzéseivel, sem a vizes élőhelyek védelmével. Ezért legalább az országos természetvédelmi oltalom alatt álló szántó művelésű területeken szükséges a vegyszerhasználati engedélyek felül- vizsgálata.

Erdőgazdálkodás:

- Az idegenhonos fafajú erdők állományait hosszú távon (vö. védett természeti területekre vonatkozó általános szabályok) ütemezetten, tarvágásos véghasználat nélkül, térben változó erélyű gyéritések és/vagy egyéb termelések alkalmazásával, fokozatosan, alátelepítéssel kombinálva, leg- alább részben át kell alakítani őshonos fafajú erdőkké. (ld. 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről szóló törvény 33.§ (3) bekezdése , mivel az erdőterületek helyi jelentőségű védett ter- mészeti területen találhatóak). Az átalakítások során a vegyszeres technológiák alkalmazása (a vizes élőhelyek közelsége miatt vonatkozó jogszabályokra is tekintettel) kerülendő!
- Az erdők fenntartása során folyamatosan biztosítani kell az előforduló közösségi jelentő- ségű madárfajok élőhelyi (elsősorban fészkelési) igényeinek megfelelő szerkezeti elemek (közép- korú-idős faállományok és facsoportok, nagyobb koronájú fák, odvas fák, cserjeszint stb.) jelen- létét. A fészkelőhelyek közvetlen környezetében indokolt esetekben (az élőhely megtartása és vi- szonylagos zavartalanság biztosítása érdekében) a gazdálkodási/kezelési munkák területi korláto- zása, illetve (költési időszakban) időbeli korlátozása javasolt.

Közösségi jelentőségű ma- dárfajok	Az időbeli korlátozás intervalluma	Az időbeli korlát térbeli hatálya (m)*	Térbeli (változtatási) tilalom (m)**
kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>) (varjútelepen)	január 1. – augusztus 31.	200	50
szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	április 1. – július 30.	50	50

* A megadott (domborzati és állomány-viszonyok figyelembe vételével pontosított) sugarú körön belül a korlátozott időtartamban erdőgazdálkodási tevékenység nem végezhető.

** A megadott (domborzati és állomány-viszonyok figyelembe vételével pontosított) sugarú körön belül őshonos fafajú állományokban véghasználati tevékenység (felújítóvágás, szálalóvágás, tarvágás) nem (a korlátozott időtarta- mon túl sem) végezhető. Nem őshonos fafajú állományok véghasználatára és egyéb használatok (pl. nevelővágások) esetén a tervezett munkák elbírálása, korlátozása egyedi elbírást igényel.

Megjegyzés: Védett természeti területeken a fészkelőhelyek környezetében végzett fakitermelési munkák során (a fajok szerint megadott intervallumoktól függetlenül) a fő költési, illetve vegetációs időszakra (március 15. – augusztus 15.) vonatkozó időbeli korlátozást is be kell tartani!

- A fakitermelésekhez kapcsolódó faanyag-készletezető helyek, rakodók helyszíneit az érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen egyeztetni szükséges.

Vadgazdálkodás:

Az élőhelyek megőrzésének lehetőségének biztosítása érdekében a vadgazdálkodási tevékenység során kiemelt jelentősége van a nagyvadállomány – elsősorban a vaddisznó populáció – megfelelő szinten tartásának. A vaddisznó állományának szabályozása a közvetlen károkozás – a földön fészkelő madárfajok fészkeinek károsítása – miatt is szükséges lehet. A vadgazdálkodási tevékenység keretében - különösen az érzékeny időszakokban (fészkelés, fiókanevelés, vonulás) - az indokolatlan zavarás kerülendő. A tervezési területen végzett, jogszabályoknak, állatvédelmi szabályoknak és etikai normáknak megfelelő ragadozógazdálkodás (pl. vörös róka (*Vulpes vulpes*), borz (*Meles meles*), aranyakál (*Canis aureus*)) segíti a természetvédelmi célok elérését, ezért támogatható. A vadgazdálkodási tevékenység során végzett élőhelyfejlesztési beavatkozások a szegélyélőhelyek létrehozása tekintetében kedvező hatásúak lehetnek.

Vízgazdálkodás:

Általános javaslat vízgazdálkodási témakörben nincs

C) Kötelezően betartandó előírások⁴:

- **Natura 2000 kijelölés alatt álló területek** esetében az *európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről* szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendeletben foglaltak határozzák meg a területekre vonatkozó általános kötelezettségeket és alapvető földhasználati szabályokat.
- **Mezőgazdasági művelés alatt álló területek** esetében a kötelező szabályok forrásai az alábbiak:
 - Gyepterületeken a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18) Kormányrendeletben foglaltak kötelezően betartandók.
 - Abony város 17/2013. (V. 31.) számú önkormányzati rendelete alapján a területen található gyepek és szántók közel fele része a „Kaszáló erdő” helyi jelentőségű védett természeti területbe tartozik; ezeken a területeken a rendeletben foglaltakat, illetve a módosításként megjelent 22/2013. (VIII. 5.) számú önkormányzati rendeletben kibocsátott természetvédelmi kezelési terv irányelveit is be kell tartani. A gyepek és szántók kezelésével kapcsolatos szabályokat az érintett kezelési egységeknél kivonatoljuk.
- **Vízgazdálkodás tekintetében**
A 17/2013. (V. 31.) számú önkormányzati rendelet alapján:

⁴ A helyi védettséggel érintett földrészletek vonatkozásában hatályos szabályokat ebben a fejezetben ismertetjük az egyes földhasználati módokhoz besorolva.

- A terület vízháztartási egyensúlyának megőrzése érdekében a terület szárazodásával járó mindennemű felszíni és felszín alatti vizet érintő vízügyi beavatkozás tilos.
- A területen elhelyezkedő vizes élőhelyek hidrológiai sajátosságait vízviszatarításokkal közelebb kell a vízrendezések előtti állapotokhoz, törekedni kell az ökológiai szempontból fontos téli-tavaszi vizek minél nagyobb mértékű visszatarítására.

Az érintett vízfolyásszakaszokon a kezelőnek – az 1995. évi LVII. törvényben, a 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendeletben, a 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendeletben és a 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendeletben foglaltak megfelelően – a szükséges munkákat el kell végeznie, melyhez a területen található vízfolyások mellett a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 3 méteres parti sávot ír elő. Kizárólagos állami tulajdonú csatornák esetében a fenntartási sáv 6m. Ezen fenntartási munkákat:

- a mederben, mederrézsűben lerakódott uszadékok és hordalékok eltávolítását,
- a mederben, mederrézsűbe felnövő cserjék irtását,
- a vízfolyást akadályozó medertorlaszok eltávolítását,
- és a mederrézsűben és parti sávon felnövő gaz kaszálását a patakok érintett szakaszán az árvízi veszélyeztetettség csökkentése érdekében végzi a vízügyi kezelő. A vízgazdálkodási feladatokat - a vizek jó ökológiai állapotának elérése érdekében - össze kell hangolni a természetvédelmi célállapot elérése érdekében végzett fenntartási munkákkal. A vízgazdálkodási tevékenységeket úgy kell elvégezni, hogy a közösségi jelentőségű fajok (vöröshasú unka, vidra) és egyéb védett fajok hosszú-távú fennmaradási lehetőségei biztosítottak legyenek. Amennyiben vízkárelhárítási célból a túlburjánzott vízi növényzet, valamint a mederüledék eltávolítása elkerülhetetlen, javasoljuk, hogy legyen egy kivitelezési oldal, mely később fenntartási oldalként funkcionálhat, ill. egy ökológiai oldal, melynek fő szerepe az ökológiai folyosó funkció, ill. élőhely biztosítása a vízfolyáshoz és a vízfolyást kísérő növényzethez kapcsolódó életközösségek számára.

A felszín alatti vizek védelméhez az alábbi hatályos jogszabályokat is figyelembe kell venni:

- 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről, különös tekintettel a település ivóvízbázisára és a strandi kutakra
- 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről
- 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről
- 6/2009. (IV. 14.) KvVM–EüM–FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről
- 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról.

- **Az erdők fenntartására** és a bennük folytatott gazdálkodásra, kezelésre vonatkozó általános (kötelezően betartandó) szabályokat az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet rögzíti. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet előírásai szintén kötelező érvé-

nyűek, s a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. általános természetvédelmi szabályai is mérvadóak. Mivel az erdők Abony város 17/2013. (V. 31.) számú önkormányzati rendelete alapján részei a „Kaszáló erdő” helyi jelentőségű védett természeti területnek, bennük az e rendeletben foglaltakat, illetve a módosításként megjelent 22/2013. (VIII. 5.) számú önkormányzati rendeletben kibocsátott természetvédelmi kezelési terv irányelveit is be kell tartani (az erdők kezelésével kapcsolatos szabályokat az érintett kezelési egységnél kivonatoljuk).

Mindezekon túl további gazdálkodási szabályokat rögzíthetne a korábbi jogszabályi környezetben készített, de még hatályban levő erdőterv-rendelet. A Nagykőrösi Erdőtervezési Körzet erdőterv-rendelete – a 69/2016. (X. 14.) FM rendelet – ugyanakkor kötelezően betartandó általános erdőgazdálkodási szabályokat már nem sorol fel. Az egyetlen kivétel a vegetációs időszak kapcsán mutatkozik, melyet a rendelet a Nagykőrösi Körzet esetében (9. melléklet, 6.1. pont) a március 15. és augusztus 15. közötti időszakra határoz meg.

- **Az idegenhonos inváziós fajokkal** kapcsolatban szükséges betartani az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 1143/2014/EU rendelet, valamint az Európai Unió számára veszélyt jelentő inváziós fajok körét meghatározó végrehajtási rendeletek előírásait. (A Bizottság (EU) 2016/1141 végrehajtási rendelete (2016. július 13.) az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti jegyzékének elfogadásáról, A Bizottság (EU) 2017/1263 végrehajtási rendelete (2017. július 12.) az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében létrehozott, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajoknak az (EU) 2016/1141 végrehajtási rendelet szerinti jegyzéke naprakésszé tételéről, A Bizottság (EU) 2019/1262 végrehajtási rendelete (2019. július 25.) az (EU) 2016/1141 végrehajtási rendeletnek az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok jegyzékének aktualizálása céljából történő módosításáról). Az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 408/2016. (XII. 13.) Korm. rendelet pedig meghatározza a feladatok végrehajtásáért felelős szerveket és az egyes hatósági eljárási szabályokat.
- A tervezési területen a fentiekon túl a természetvédelmi hatóság a **fokozottan védett fajok** egyedeinek védelme érdekében – a Tvt. 44. §. (5) bekezdésében és a 12/2005. (VI. 17.) KvVM rendelet 2. §-a alapján – az egyes fokozottan védett növény- és állatfajok élőhelyén és élőhelye körül korlátozást rendelhet el, ha a tervezett/várható használati mód, gazdálkodási tevékenység a fokozottan védett faj egyedének vagy állományának zavarásával, veszélyeztetésével, károsításával, elpusztulásával járna. A korlátozást a természetvédelmi hatóság egyedi határozatban rendeli el (területi korlátozás lehatárolásával, védőzóna meghatározásával, időbeli hatály megadásával).
- **Vadgazdálkodás** tekintetében a 17/2013. (V. 31.) számú önkormányzati rendelet alapján:
 - A védett területen etetők, szórók, sózók elhelyezése, vadtenyésztés, vadkibocsátás, vadföld létesítése és művelése tilos.
 - Vadvédelmi kerítés a védett területen nem létesíthető.

- A varjúfélék gyérítése tilos, a területen élve fogó csapdázásuk sem végezhető.

3.2.1.2. Kezelési egységek (KE) szerint megfogalmazott kezelési javaslatok:

A természetvédelmi szempontból javasolt kezelések egységesebb átláthatósága érdekében **kezelési egységeket (KE) állapítottunk meg**, amelyeket a tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű madárfajok területhasználata szempontjából többé-kevésbé azonos módon értékelhető élőhelyfoltok (fészkelő-, táplálkozó-, illetve pihenőhelyek) alkotnak.

A kezelési egységek lehatárolása a Magyarország ökoszisztéma alaptérképén (NÖSZTÉP-térkép: <http://alapterkep.termeszetem.hu/>) szereplő élőhelytípus-kategóriák felhasználásával, részben az aktuális gazdasági hasznosítás és a vonatkozó szabályozási, támogatási környezet figyelembe vételével történt. A kezelési egységek lehatárolása ennek megfelelően nem követi az ingatlan-nyilvántartási határokat (a valós és a tényleges területhasználat attól jelentősen eltérhet). A kezelési egységek lefedik a teljes tervezési területet, s egyaránt tartalmaznak kedvezőbb természetességi állapotú, az előforduló közösségi jelentőségű madárfajok védelme és megőrzése szempontjából magasabb értéket képviselő élőhelyeket (pl. gyepek, őshonos fafajú erdők) és erősen másodlagos, kevésbé releváns élőhelyeket (pl. szántók, idegenhonos fafajú erdők) is.

A kezelési egységek lehatárolását befolyásolta a jelölő madárfajok aktuális előfordulása, de figyelembe vettük a természetvédelmi prioritásokat, kezelési célállapotokat, azaz az adott fajok potenciális előfordulási helyeit is. A kezelési típusok lehatárolásához, illetve validálásához felhasználtuk a jelölőfajok fészkelési és megfigyelési adatait is. Valamennyi kezelési típushoz a területen előforduló, a terület adatlapjában felsorolt jelölő madárfajokból álló **karakterfaj-együttes** rendelhető, amelyek meghatározzák a természetvédelmi célkitűzéseket, a kezeléseket jellegét.

A kezelési egységek és a hozzájuk rendelt kezelési javaslatok meghatározásánál tekintetbe vettük a jelölő értékek megőrzését szolgáló egyéb területrészeket és szempontokat is (pl. a fajok élőhelyével szomszédos, csatlakozó területrészeket, az egyes rész-populációk közti összeköttetést biztosító folyosókat, a közösségi jelentőségű faj számára alkalmas élőhelyek védelmét és fejlesztési lehetőségét, a potenciálisan élőhelyé fejleszhető területeket).

Az erdők csekély kiterjedése és jellege miatt üzemmódok szerint differenciált, alternatív kezelési irányvonalakat e helyütt nem határoztunk meg.

A tervezéssel érintett madárvédelmi terület átfedésben van a HUDI20046 Székek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület egy részével. A kezelési egységek lehatárolásánál, és a kezelési javaslatok megfogalmazásánál éppen ezért a madárvédelmi szempontok mellett az élőhelyvédelmi szempontokat is figyelembe vettük. Azokban az esetekben, amikor az élőhelyvédelmi szempontokhoz illeszkedő kezelés konfliktusba kerülne a madárvédelmi szempontú kezeléssel, az általános leírásban külön kitértünk a konfliktus mibenlétére, és feloldási lehetőségeire. A gyakorlati – a gazdálkodás által megvalósítható – élőhelykezelés lehetőségeit szem előtt tartva minél nagyobb, robosztusabb kezelési egységeket igyekeztünk meghatározni, általánosabb keretet adó javaslat-csoportokkal. A nagyobb kezelési egységeken és kereteken belül nyílik lehetőség az adott év környezeti viszonyaihoz is alkalmazkodni képes, diverzifikáló élőhelykezelés megvalósítására, továbbá egy-egy fajhoz, fajcsoporthoz kapcsolódó specifikus, kiegészítő kezelési szempontok érvényesítésére.

Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok és a reális gazdálkodási lehetőségek alapján az alábbi kezelési egységeket határoztuk le:

(A kezelési egységek Magyarország 2016–2019 között elkészült ökoszisztéma alaptérképe („NÖSZTÉP-térkép”) élőhelytípus-kategóriái alapján kerültek elkülönítésre. A kezelési egységek elhelyezkedését a 3.2.5 pontban található térképmelléklet mutatja be.)

KE1: Állóvizek (horgásztó és szegélynövényzet)

KE2: Szikes rétek

KE3: Idegenhonos fafajú erdők és egyéb fás növényzet

KE4: Szántóterületek

KE1 – Állóvizek (horgásztó és szegélynövényzet)

Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egységbe tartozik a tervezési terület ÉNy-i szélén található, mesterséges kialakítású, részben talajvíz eredetű intenzíven használt horgásztó (Gombási tanya és horgásztó)⁵ és ennek keskeny, fragmentált szegélynövényzete. A tóban folyamatosan telepített őshonos, illetve idegenhonos fajokból álló halállomány él.

Kezelési egység megfeleltetése/érintettség vizsgálata:

Érintett jelölő madárfajok: -

Érintett, egyéb kiemelt madárfajok: -

Érintett NÖSZTÉP élőhelyek:

5111 - Vízben álló mocsári/lápi növényzet (állóvíz szegélyében)

6100 - Állóvizek

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A horgásztó a tervezési területen nem jelentős, zavart madárélőhely. A vízfelület és a foltokban meglévő nádas-szegély minden bizonnyal otthont ad néhány gyakoribb madárfajnak, illetve a tóban fejlődő vízi gerinctelenek hozzájárulnak a repülő rovarokkal (pl. szitakötőkkel) táplálkozó madárfajok, így a kék vércse (*Falco vespertinus*) táplálékának biztosításához. A tavak vízfelülete vonulási időben ludak és récefélék pihenő- és táplálkozóhelye.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A 3.2.1.1 fejezetben megfogalmazott általános javaslatokon és kötelezettségeken túlmutató vadgazdálkodási javaslat nincs

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A 3.2.1.1 fejezetben megfogalmazott általános javaslatokon és kötelezettségeken túlmutató vadgazdálkodási javaslat nincs

⁵ <http://gombasitanya.hu/>

Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírások- javaslatok:**a. Kötelezően betartandó előírások:**

A magántulajdonú horgászto esetében a vízjogi engedélyben, illetve halgazdálkodási tervekben szereplő előírások betartása kötelező.

b. Javasolt előírások:

Kód	Vizes területekre vonatkozó előírás-javaslatok
V01	A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
V19	Idegenhonos halfajok visszaszorítása javasolt, idegenhonos halfaj nem telepíthető.
V26	A területen élő és táplálkozó madarak riasztásának időbeli és területi korlátozásait a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett módon, a madárriasztási tervnek megfelelően lehet végezni.

7. táblázat: KE1 kezelési egységre vonatkozó javasolt előírások

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A tulajdonossal, üzemeltetővel való egyeztetés nyomán felmerülhet madárvédelmi berendezések (fészkelőláda, fészkelősziget) telepítése.

Kezelési javaslatok indoklása:

A Gombási horgászto a madárvédelmi terület, illetve a jelölő madárfajok szempontjából nem központi jelentőségű, az intenzív horgászati hasznosítás miatt zavart élőhely, így a vízjogi/üzemelési engedélyben foglaltakon túl csupán alapvető madár-, illetve természetvédelmi javaslatokat tettünk.

KE2 – Szikes rétek**Kezelési egység meghatározása:**

Ide tartoznak terület legkiterjedtebb élőhelytípusát és kezelési egységét jelentő, nagyobb részben száraz, szikes karakterű, jelenleg intenzíven, kizárólag kaszálással hasznosított gyepek. Ugyanerre a kezelési egységbe soroltuk a gyepen előforduló, mélyebb fekvésű, üde lágyszárú növényzettel borított zárványokat, az azokon található fa- és cserjecsoportokkal, fasorokkal, valamint néhány igen kis kiterjedésű szántó-zárványt is a szegélyükben található cserjesávval.

Kezelési egység megfeleltetése/érintettség vizsgálata:**Érintett jelölő madárfajok:**

parlagi pityer (*Anthus campestris*)
szalakóta (*Coracias garrulus*)

kis örgébics (*Lanius minor*)

Érintett, egyéb kiemelt madárfaj:

tövisszúró gébics (*Lanius collurio*)

Érintett NÖSZTÉP élőhelyek:

3200 - Szikes és szikesedésre hajlamos gyep-
pek
3400 - Zárt gyeppek kötött talajon vagy domb-
és hegyvidéken

5110 - Vízben álló mocsári/lápi növényzet
5120 - Időszakos vízhatás alatt álló gyeppek
valamint láp- és mocsárrétek

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Természetvédelmi szempontból ideális célállapotként olyan gyephasznosítási rendszer kialakítása javasolt, amelynek során a különböző hasznosítási módok (kaszálás, legeltetés, pihentetés) idő- és térbeli váltakoztatásával lehetséges a jelenlegi homogén igénybevételtől egy változatos gyepkezelés felé ellépni.

A földön fészkelő fajok védelme érdekében nyár közepétől (június 15. után) végzett kaszálás javasolt. Kiemelt figyelmet kell fordítani a madárbarát kaszálási módok és technikák alkalmazására (tarlómagasság, madárbarát kaszálási irány, vadriasztólánc, max. 8 km/h kaszálási sebesség), valamint a megfelelő méretű és elhelyezkedésű kaszátlan területek, búvósávok kialakítására: a búvósávok minimális szélessége 6 m, egymástól való távolságuk legfeljebb 100 m.

A gyeppek mesterséges tápanyag-utánpótlása (trágyázás, műtrágyázás) a gyep fajösszetételének, élővilágának megőrzése, illetve a környező vizes élőhelyek védelme érdekében nem engedélyezett (lásd: 269/2007 Kr. vonatkozó előírásai).

A gyepterületben zárványként meglévő mélyebb fekvésű területek, illetve az ezeken található bokros-fás állományok megóvása javasolt a terület legfontosabb (bár jelentősen megfogyatkozott állományú) jelölő madárfajának számító kék vércse (*Falco vespertinus*) szoliter fészkelésének elősegítése érdekében. Ezek kivételével a gyep cserjésedését, a fásszárú állományok terjedését meg kell akadályozni, különös tekintettel nem őshonos, illetve az inváziós fajokra (lásd még: KE-3.)

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A 3.2.1.1 fejezetben megfogalmazott általános javaslatokon és kötelezettségeken túlmutató vadgazdálkodási javaslat nincs

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A 3.2.1.1 fejezetben megfogalmazott általános javaslatokon és kötelezettségeken túlmutató vízgazdálkodási javaslat nincs.

Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírások- javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.

Abony város 17/2013. (V. 31.) számú önkormányzati rendelete alapján a helyi védettséggel érintett földrészletek (vonatkozásában ugyanakkor az alábbi előírások betartása kötelező:

- A legelőterületek legfeljebb 0,5 állategység/ha sűrűségben elsősorban juhokkal, vagy lehetőség szerint magyar szürke marhával, magyar tarka marhával legeltethetőek.
- A legeltetés időtartama a védett, veszélyeztetett fajok életciklusától és az időjárástól függően, de általában április 24. és október 31. között lehetséges.

- A kék vércse (*Falco vespertinus*) korai táplálkozásának, fészek foglalásának, költésének elősegítése érdekében az Abony 0139/1 hrsz területének ¼-ét 1/3-át a fészkelő helyek környékén már április 20-tól szükséges legeltetni, vagy május 20-ig lekaszálni.
- A kaszálóterületeken, a növényzettől és az időjárástól függően évente egy, esetleg két alkalommal lehet kaszálni. Az Abony 0139/1 hrsz-en kívüli gyepterületen az első kaszálás legkorábbi időpontja június 20. Az élővilág védelme érdekében az első kaszáláskor a hasznosított rétterület 10 %-át, míg a második kaszálásakor a hasznosított rétterület 20 %-át kíméleti területként vissza kell hagyni.
- A kaszálás során természetbarát technikákat kell alkalmazni. Legalább 10 cm-es tarlómagasságot kell hagyni, vadriasztó lánc használata kötelező, a használt kasza legnagyobb szélessége nem haladhatja meg a 3 métert. Szársértős kasza használata nem megengedett.
- Amennyiben a szikes gyepek használata gépi kaszálással történik, úgy a gazdag mikrodomborzati formakinccsel rendelkező vakszikes, szikpadkás részeket kímélni szükséges.
- Munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig megengedett, minden esetben kerülni kell a felázott talajon történő gépi munkákat. A lekaszált szénát 30 napon belül maradék nélkül el kell a területről szállítani. A védett terület állapotát veszélyeztető javítások (pl. olajcsere, hidraulika csőcsere) a védett természeti területen nem végezhetőek.
- A gyepeken tápanyag utánpótlás csak a legelő állatok elhullajtott ürülékével történhet, felülvetés, műtrágyázás, hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt, bioregulátorok felhasználása, a gyeper fogasolása, tárcsázása, a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.
- A gyepek természetvédelmi kezelése céljából történő égetését csak a jelentős mértékben elgyomosodott gyeprészekben, foltszerűen, az adott évben csak a gyepterület egyharmadára kiterjedően lehet végezni decemberben, vagy januárban.
- Növényvédőszeres gyomirtás csak a 3.1.2. pontban megfogalmazottak szerint (t.i. mechanikai, illetve csepegésmentes gyomirtó növényvédőszer kijuttatási módszerekkel) történhet.
- A gyepgazdálkodás során visszamaradt gyomos foltokat (pl. szúrós legelőgyomosok) tisztító kaszálással, szárzúzással, vagy kézi aszatolással kell kezelni.

b. Javasolt előírások:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY09	Fogasolás nem megengedett.
GY10	Tárcsázás nem megengedett.
GY11	Hengerezés nem megengedett.
GY12	Gyepszellőztetés nem megengedett.
GY13	Kiszántás nem megengedett.
GY14	Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY23	A felhalmozódott fűavar eltávolítása.
GY24	A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzetipark-igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén az inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.

GY28	A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni.
GY33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása.
GY44	A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY45	A legeltetés április 24. és október 31. között lehetséges.
GY57	Villanypásztor, a kezelési tervvel összhangban, csak a működési terület szerinti nemzeti park-igazgatóság hozzájárulásával alkalmazható.
GY59	Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY72	Kaszálás június 30. után lehetséges.
GY80	A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni.
GY92	A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása.
GY98	A kaszálatlan területet kaszálásonként más helyen történő kialakítása.
GY99	A kaszálatlan területet évente más helyen történő kialakítása.
GY101	Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni.
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve a kaszálás felfüggesztése, és haladéktalanul a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság értesítése, akinek a javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kialakítása.
GY104	Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges.
GY109	A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül.
GY112	Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás.
GY116	A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.
Kód	Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ52	Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása.
SZ53	Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása.
SZ64	A telepítést követő évtől legalább évi egyszeri kaszálás, illetve kíméletes, pásztoroló legeltetés szükséges.
SZ67	Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyep kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék nem alkalmazható, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vetethetők.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (Megjegyzés: a helyi jelentőségű védett természeti területen etetők, szórók, sózók elhelyezése tilos.)

8. táblázat: KE2 kezelési egységre vonatkozó javasolt előírások

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A gyepterület és a madárélőhely természetvédelmi értékét nagymértékben növelné a területen időszakos vizes élőhely kialakítása, amelyre a Kara-ér erdő peremén futó szakasza mentén nyílhat lehetőség. A jelenlévő kisebb kiterjedésű zárványszántók gyepesítése természetvédelmi szempontból támogatandó.

Kezelési javaslatok indoklása:

A területen található szikes gyepek a legeltetési állattartás megszűnése, és az ezt felváltó egy-nemű, kaszálással történő túlzott hasznosítás miatt az elmúlt másfél évtizedben nagyrészt degradálódtak, fajkészletük és a jelölő madárfajok számára alkalmas táplálékállatok (rovarok, hullók, kisemlősök) mennyisége csökkent. A terület rendeltetésének megfelelő kezelési irány a hasznosítás intenzitásának a gyeppel megújuló képességének megfelelő beállítása, valamint a legeltetési állattartás újbóli elindítása lenne: szarvasmarha vagy juh legeltetése legalább a terület egy részén.

KE3 – Idegenhonos fafajú erdők és egyéb fás növényzet**Kezelési egység meghatározása:**

A kezelési egységhez tartozik a tervezési terület egyetlen erdőtervezett erdőfoltja (az Abony 34/A és 34/B erdőrészlet erdőtelepítés révén létrejött, nagyrészt akác, kisebb hányadban szürke nyár alkotta faállománya), egy csatlakozó, szintén ültetett facsoport (a korábbi Abony 34/C erdőrészlet kiritkult nemesnyáras állománya), továbbá a területen (utak mellett, vasút mellett, egykori tanya-helyeken és árkokban) spontán felerődött egyéb fás növényzet (cserjések, facsoportok, fasorok) valamennyi kicsi foltja. A spontán fás növényzet őshonos fafajokat (fehér fűz, törékeny fűz, szürke nyár, vadalma) és idegenhonos elemeket (akác, bálványfa, fehér eper, keskenylevelű ezüstfa, nyugati ostorfa, közönséges dió) is tartalmaz. A kezelési egységhez tartozó erdőfolt és egyéb fás növényzet területi aránya nem jelentős (2,67%), az egyébként fátlan alföldi tájban való fészkelőhelybiztosítás miatt ugyanakkor kiemelkedő természetvédelmi jelentőséggel bírnak.

Érintett védett természeti terület: a kezelési egység nem érint védett természeti területet.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:**Érintett közösségi jelentőségű fajok:**

szalakóta (*Coracias garrulus*)

kis őrgébics (*Lanius minor*)

kék vércse (*Falco tinnunculus*)

töviszúró gébics (*Lanius collurio*)

Érintett, egyéb kiemelt faj:

vetési varjú (*Corvus frugilegus*)

Érintett NÖSZTÉP-élőhelyek:

4402 – Akác dominálta ültetvények

4600 – Máshová nem besorolható fás szárú növényzet

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

- Az erdőtervezett erdők hagyományos értelemben vett erdőgazdálkodás alól történő kivonása, az érintett erdőrészek átmeneti üzemmódba vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódba sorolása.
- Az erdőtervezett erdőkben legfeljebb csak minimális volumenű, ütemezett, kizárólag természetvédelmi célokat szolgáló (az őshonos lombos arány növelését segítő) beavatkozások (térben változó erélyű gyérítések, egyéb termelések) végzése (a fészkeket tartó fák kíméletével).
- Az erdőtervezett erdőkben a szürke nyár frakció arányának növelése. Szórt vagy csoportos elegyben az akác legalább 50%-os elegyarányának megtartása (a kék vércse (*Falco vespertinus*) költését segítő varjúfészkek több mint 90%-a akácon van). Az akácon kívüli egyéb idegenhonos fajok (elsősorban a bálványfa) visszaszorítása, kontrollja.
- Az erdőtervezett erdőkben a gyökérsarjakról megjelenő szürke nyárak megsegítése (akár az ő okozta rágáskár kisebb kerítésekkel való megvédésével is). Kiegészítés gyanánt őshonos fajok (szürke nyár, magyar kőris, mezei szil, vadkörte) csemetéinek egyedi védelem melletti ültetése.
- A facsoportok, fasorok, erdőfoltok legfeljebb idegenhonos fajok eltávolítását szolgáló, mérsékelt volumenű, az őshonos elemek jelenlétével arányos, több részletben elvégzett, ütemezett beavatkozásokkal való érintése.
- Az idegenhonos fajokról őshonos fajokra váltás folyamatában a vegyszerhasználat mellőzése, a kezelések fokozatos, kíméletes, főként mechanikai úton való végrehajtása. A kezelési célú fakitermelési tevékenységek fészkekfoglalási és költési időszakon (a fészkepítő vetési varjak aktivitására is tekintettel: január 1. – augusztus 31.) kívül történő végzése.
- Jelölő madárfajok fészkelése esetén a facsoportok, fasorok, erdőfoltok, erdősávok területén és azok szűkebb környezetében (szükség szerint) a gazdálkodási tevékenységek időbeli korlátozása: kék vércse (*Falco vespertinus*) esetében (a fészkepítő vetési varjak aktivitására is tekintettel) a január 1. és augusztus 31. közötti, a szalakóta (*Coracias garrulus*) esetében az április 1. és július 30. közötti időszakban.
- Az időbeli korlátozások területi hatályának meghatározása és érvényesítése: a kék vércse (*Falco vespertinus*) fészke körül 200 m-es sugarú körön belül, a szalakóta (*Coracias garrulus*) fészke körül 50 m-es sugarú körön belül.
- A kék vércse (*Falco vespertinus*) aktívan használt és lakatlan (de jó állapotú) fészkeinek, váltófészkeinek kímélete, indokolt esetekben a fészkek szűkebb környezetének (100 m-es sugarú kör) véghasználatok és egyéb drasztikus erdészeti beavatkozások nélkül történő megtartása (változtatási tilalom; a nem véghasználati jellegű munkák egyedi szempontok alapján bírálандók el).
- A szalakóta (*Coracias garrulus*) aktívan használt és lakatlan (természetes és mesterséges) fészkekodvainak kímélete, indokolt esetekben az odvak szűkebb környezetének (50 m-es sugarú kör) véghasználatok és egyéb drasztikus erdészeti beavatkozások nélkül történő megtartása (változtatási tilalom; a nem véghasználati jellegű munkák egyedi szempontok alapján bírálандók el).
- A facsoportok, fasorok, erdőfoltok, erdősávok őshonos cserjeszintjének megtartása és megsegítése (ha van), illetve ültetéssel történő kialakítása (ha nincs). Az idegenhonos cserjefajok (gyalogakác) alkotta cserjefoltok átalakítása a spontán megjelent őshonos fajú cserjék megsegítésével, vagy ültetéssel.

- Az esetleges cserjetelepítések során alkalmazandó cserjefajok: rekettyefűz, veresgyűrű som, fekete bodza (nedvesebb, üdébb termőhelyeken), egybibés galagonya, kökény, gyepürózsa (szárazabb termőhelyeken).
- Laza hálózatban (legalább 0,8–1,0 km távolság megtartásával) szalakóta (*Coracias garrulus*) odúk (D-típusú mesterséges költőládák) kihelyezése a facsoportok, fasorok, erdőfoltok szélső fáira, 3–5 m magasságban.
- A kezelési egység alá tartozó élőhelyekhez hasonló, őshonos fafajok alkotta élőhelyek (facsoportok) kialakítása (mozaikosan) a KE2 kezelési egység (szikes rétek) alá vont (jobbára kaszállással hasznosított, erősen fátlan) területeken, szükség esetén mechanikai védelem (kerítés) mellett.
- Az esetleges ültetések/telepítések során alkalmazandó fafajok: törékeny fűz, fehér fűz, szürke nyár, magyar kőris (nedvesebb, üdébb termőhelyeken), mezei szil, vadkörte (szárazabb, szikes termőhelyeken).

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A 3.2.1.1 fejezetben megfogalmazott általános javaslatokon és kötelezettségeken túlmutató vadgazdálkodási javaslat nincs

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A 3.2.1.1 fejezetben megfogalmazott általános javaslatokon és kötelezettségeken túlmutató vízgazdálkodási javaslat nincs

Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

Az általános előírásokat fentebb (a 3.2.1. fejezet elején) részleteztük. A 69/2016. (X. 14.) FM rendelet a Nagykőrösi Erdőtervezési Körzet területén a kezelési egységgel lehatárolt erdőterületekre specifikus előírásokat nem tartalmaz. Számos erdőkre vonatkozó szabályt rögzít viszont a helyi jelentőségű védett természeti terület Abony város 22/2013. (VIII. 5.) számú önkormányzati rendeletében közreadott természetvédelmi kezelési terve, az alábbiak szerint:

- A madárfajok védelme érdekében február és szeptember között a kék vércse (*Falco vespertinus*) fészkek 200 méteres körzetében teljes zavartalanságot kell biztosítani.
- Az Abony 34/A, 34/B, 34/C erdőrészletben meg kell őrizni a kék vércse (*Falco vespertinus*) számára zavartalan fészkelőhelyet biztosító vetési varjú (*Corvus frugilegus*) fészkelepet. [Megjegyzés: A 34/C erdőrészlet időközben adminisztrációs okok miatt – a körzeti erdőtervezés során – megszűnt!]
- Kihelyezett mesterséges fészkesodút, költőládát tartó fát kivágni tilos.
- A védett területen etetők, szórók, szók elhelyezése, vadtenyésztés, vadkibocsátás, vadföld létesítése és művelése tilos.
- Az természetvédelmi kezeléssel, erdő- és vadgazdálkodással összefüggő gépjármű és erőgép használat csak a munkavégzéssel összefüggésben, fokozott körültekintéssel történhet.
- Új vonalas létesítmény a területen nem létesíthető, a meglévő csak előzetes természetvédelmi engedély birtokában újítható fel.
- Erdőgazdálkodás csak a természetvédelmi oltalomnak megfelelően, az elsődleges rendeltetés figyelembe vételével, természetkímélő módon folytatható.

- A védett és fokozottan védett madárfajok fészkelésének érdekében az erdő művelési ágú területeken folyamatosan biztosítani kell az idős állományú fák meglétét.
- Február és szeptember között minden erdészeti munkavégzés tilos.
- Vetési varjú (*Corvus frugilegus*) fészket tartó fa kivágása tilos.
- Az erdő terület felújítását lehetőség szerint fokozatosan őshonos fafajokkal kell elvégezni.

b. Javasolt előírások:

Kód	Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
E08	Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
E10	Meghatározott erdőrészletekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és az állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel). [Megjegyzés: az őshonos fajú cserjés erdőszegélyek megtartása a kis őrgébics (<i>Lanius minor</i>) és a tövisszűrő gébics (<i>Lanius collurio</i>) védelme érdekében.]
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során. [Megjegyzés: az állományok szegélyében levő odvas fák kímélete a szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>) alkalmas fészkelőhelyeinek biztosítása érdekében.]
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
E26	Az előhasználatok során az elegyfajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E39	A mikroélőhelyek fenntartása. [Megjegyzés: az odvas és kéreglevált fák, biotópfák, böhöncök meghagyása.]
E41	A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása.
E51	Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.
E46	Fakitermelés augusztus 15. és december 15. között. [Megjegyzés: fakitermelési lehetőség a kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>) fészkelőhelye közelében.]
E68	Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú és fás szárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására.
E74	Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése.
E75	Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása.
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.
E88	Fakitermelés csak augusztus 15. és február 28. között végezhető. [Megjegyzés: fakitermelési, illetve fakivágási lehetőség a kis őrgébics (<i>Lanius minor</i>), a tövisszűrő gébics (<i>Lanius collurio</i>) és a szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>) fészkelőhelye közelében.]
E96	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység időbeli korlátozása.

E97	Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása.
Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (Megjegyzés: a helyi jelentőségű védett természeti területen etetők, szórók, sózók elhelyezése tilos.)

9. táblázat: KE3 kezelési egységre vonatkozó javasolt előírások

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhely-rekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslatok annyiban merültek fel, hogy az idegenhonos fafajú erdőkben és a szórvány facsoportokban, fasorokban egyaránt az őshonos fafajok arányának növelését irányoztuk elő. Ezek az élőhelyek állapotának javítását szolgáló intézkedések (az idegenhonos és inváziós fafajok visszaszorítása mellett például az odvas fák megtartása is) a gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok között szerepelnek.

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

A kezelési egységhez tartozó állományokban olyan tevékenység, amely azok területének csökkenésével járna (művelésiág-váltás, más célú hasznosítás, nagyobb volumenű fásításból való fakitermelés) nem javasolt, illetve nem lehetséges. A meglévő, szomszédos, vagy keresztező földutak karbantartása, felújítása – idegen anyag (különösen építési hulladék) elhelyezése nélkül! – szükség szerint elvégezhető.

Kezelési javaslatok indoklása:

A jobbára idegenhonos fafajokból álló erdőrészek, facsoportok, fasorok, erdőfoltok a tervezési terület csekély hányadát teszik ki, de természetvédelmi szempontból (elsősorban a kék vércse (*Falco vespertinus*) populáció jelenléte miatt) komoly jelentőséggel bírnak. A kezelési javaslatok a fás növényzet megtartását, a fészkelőhely (lényegében a vetési varjú (*Corvus frugilegus*) fészektelep) megőrzését, háborítatlan fenntartását szolgálják. A javaslatok elsősorban a természetvédelmi szempontokra (fészkelésre alkalmas fa vagy cserjeszint jelenléte) fókuszálnak, tekintettel arra is, hogy az erdőtervezett állományok erdőgazdálkodója (igaz, megállapodás alapján) egy természetvédelmi érdekeltsgű szervezet (Jászkun Természetvédelmi Szervezet, Szolnok).

KE4 – Szántóterületek

Kezelési egység meghatározása:

A tervezési területen található kisebb-nagyobb szántó művelésű területek. Jelentősebb összefüggő szántók a Natura 2000 terület északi és északnyugati szélén találhatóak, a többi 5-10 ha körüli kisebb egység a területen elszórtan található.

Kezelési egység megfeleltetése/érintettség vizsgálata:

Érintett jelölő madárfajok: -

Érintett, egyéb kiemelt madárfaj:

parlagi sas (*Aquila heliaca*)

Érintett NÖSZTÉP-élőhelyek:

2100 - Szántóföldek

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Extenzív művelés, amely átlagosan kisebb területű egyben (illetve egyféle módon) művelt táblákat, csökkentett gépmozgást, ill. csökkentett vegyszer- és műtrágya-kijuttatást jelent. Ehhez igazodva zömében olyan egyéves illetve évelő kultúrák termesztése javasolt, amelyek a csökkentett kemizálás, továbbá a madárvédelmi okokból történő esetleges időbeni korlátozások mellett is gazdaságosan termeszthetők. Jelen esetben a terület jelölő madárfajai szempontjából ideális művelés a pillangós kultúrák, illetve a zöldugar termesztése lenne, viszonylag korán, májustól induló, de a területet kisebb egységekben, mozaikosan, fokozatosan betakarító kaszálással.

Az évelő kultúrák betakarításakor a gyepek kaszálásához hasonló madárbarát kaszálási módok és technológiák alkalmazása javasolt a földön fészkelő madárfajok, kisebb gerincesek, illetve a vadak védelme érdekében.

Vadgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A 3.2.1.1 fejezetben megfogalmazott általános javaslatokon és kötelezettségeken túlmutató vadgazdálkodási javaslat nincs.

Vízgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

A 3.2.1.1 fejezetben megfogalmazott általános javaslatokon és kötelezettségeken túlmutató vízgazdálkodási javaslat nincs.

Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírások- javaslatok:

a. Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 szántóterületekre vonatkozó, általános érvényű gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egységbe tartozó összes szántóterületre nincsenek. Az esetleges élőhelyrekonstrukció keretében helyreállítható gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani. A szántóterületeken egységesen alkalmazandók a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései.

Abony város 17/2013. (V. 31.) számú önkormányzati rendelete alapján a helyi védettséggel érintett földrészek vonatkozásában ugyanakkor az alábbi előírások betartása kötelező:

- A szántóterületeket lehetőség szerint az agrár-környezetgazdálkodási támogatások szántóföldi növénytermesztés kék vércse (*Falco vespertinus*) élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram előírásainak megfelelően javasolt művelni.
- Hígrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos. - Melioráció és öntözés nem végezhető.
- Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.
- Rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását.
- Március 1. és július 31. között a munkavégzés csak napkelte után, napnyugtáig megengedett.

- Évelő szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni, a vadriasztó lánc használata kötelező.
- Lehetőség szerint minden kaszáláskor táblánként 5% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően.

b. Javasolt előírások:

Kód	Szántóterületekre vonatkozó előírás-javaslatok
SZ01	Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés nem megengedett.
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás és vadriasztó lánc használata.
SZ05	Évelő szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet fennhagyása.
SZ07	Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve kaszálás azonnali felfüggesztése, majd haladéktalanul a működési terület szerinti nemzetipark-igazgatóság értesítése. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság tájékoztatja a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.
SZ15	A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédőszer-mentes táblaszegély elhagyása, a táblaszegélyben szükség esetén mechanikai gyomirtás végzése.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ20	Kártevők elleni védekezés kizárólag szelektív szerekkel lehetséges.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás nem megengedett.
SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek nem alkalmazhatók.
SZ24	Totális gyomirtó szerek használata nem engedélyezhető a területen.
SZ25	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók.
SZ27	Vegyszer gyomirtás, kivéve az özönnövények mechanikus irtását kiegészítő vegyszeres kezelést, nem végezhető.
SZ35	Tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év mértéket.
SZ38	5 év átlagában a következő vetésszerkezet betartása javasolt fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugar, legfeljebb 25% egyéb kultúra.
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény nem telepíthető.
SZ45	Öntözés nem megengedett.
SZ46	Melioráció nem megengedett.
SZ48	Drénezés nem megengedett.
SZ49	Az időszakos- és állandó vízállások körül 3 méteres szegélyben talajművelés nem végezhető.
SZ51	Szántó vizes élőhelyé alakítása spontán gyeperedéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása.
SZ52	Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása.
SZ53	Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyeperedéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása.
SZ64	A telepítést követő évtől legalább évi egyszeri kaszálás, illetve kíméletes, pásztoroló legeltetés szükséges.
SZ67	Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyep kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék nem alkalmazható, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vetethetők.
SZ69	A betakarítást végző gépek sebessége nem haladhatja meg a 10 km/h-t.
SZ73	Mozaikos kisparcellás gazdálkodás folytatása, ahol egy tábla mérete legfeljebb 40 hektár.

Kód	Vadgazdálkodási előírás-javaslatok
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (Megjegyzés: a helyi jelentőségű védett természeti területen etetők, szórók, sózók elhelyezése tilos.)

10. táblázat: KE4 kezelési egységre vonatkozó javasolt előírások

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kisebb, zárványhelyzetű szántók esetében a visszagyepesítés és a gyepként való hasznosítás a természetvédelmi szempontból javasolt célállapot. Élőhelyfejlesztési cézzalattal, ültetéssel és szükség esetén mechanikai védelemmel őshonos fafajú facsoportok, erdőfoltok kialakítása természetvédelmi szempontból támogatandó.

Kezelési javaslatok indoklása:

A madárvédelmi területen található szántók természetvédelmi értéke elsődlegesen a táplálékforrás: rovar, kisméltóság biztosítása a jelölő madárfajok (szalakóta (*Coracias garrulus*), kék vércse (*Falco vespertinus*), kis őrgébics (*Lanius minor*)) számára. Ennek érdekében a területen található nagyobb kiterjedésű szántókon, a nagyobb vizes élőhelyek és a terület jelölő madárfajainak védelme érdekében az extenzív szántóművelést kell előnyben részesíteni és célállapotként megjelölni.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

A részletesebb élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a fenntartási terv munkarész 3.2.1. pontja alatt, az egyes kezelési egységek (KE) részletes leírásánál adtuk.

Az erdő nyugati peremén, a Dohányos-és/Kara-ér mentén tervezett vízvisszatartás, illetve vizesélőhely-rekonstrukció jelentős pozitív hatással lenne a terület madárfajainak táplálék-ellátására és általában a Natura 2000 terület természetvédelmi helyzetére.

Erdős élőhelytípusok esetében rekonstrukciós munkák elsősorban az idegenhonos fafajok (akácok) állományainak részbeni, fokozatos, időben ütemezett átalakításával történhetnek. Emellett élőhelyfejlesztésként kezelhető a KE3 alá sorolt erdőfoltok, erdősávok, fasorok, facsoportok, cserjések területének nyílt gyepes élőhelyeken (pl. a bálványfa előretörésének megakadályozása/fékezése érdekében az egykori tanyahelyek környezetében), mozaikos elrendezésben való bővítése, növelése.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A terület kiemelt jelölőfajainak számító kék vércse (*Falco vespertinus*) és szalakóta (*Coracias garrulus*) megtelepedését, megőrzését mesterséges fészkelőládák, illetve odúk telepítésével szükséges segíteni.

A kék vércse (*Falco vespertinus*) állomány természetes fészkelőtelepre való visszatérésének – a gyepes és szántóföldi területek természetvédelmi szempontú kezelése mellett – alapvető feltétele a jelenleg 300-400 párból álló vetési varjú (*Corvus frugilegus*) kolónia fennmaradása. Kerülni kell ezért a vetési varjak (*Corvus frugilegus*) zavarását, riasztását.

A szalakóta (*Coracias garrulus*) természetes odúkban való fészkelését az odvasodásra illetve odúkésztésre hajlamos puhafa-fajok (hazai nyárok) telepítésével lehet segíteni.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A természetvédelmi szempontú felmérések célja a területen előforduló, közösségi jelentőségű élőhelytípusok, ill. fajok rendszeres felmérése, továbbá a védett és veszélyeztetett fajok egyes populációinak nyomon követése, valamint a veszélyeztetett és/vagy természetközeli társulások megfigyelése. A vizsgálatok a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján készülnek, amennyiben az adott faj felmérésére elkészült a felmérési protokoll.

Ritka és Telepesen Fészkelő Madarak /RTM/⁶ monitorozása: elsősorban a térség karakterfajainak állomány-felvételezését célzó felmérés, mely 2003-tól minden évben, kismértékben változó fajlistával elvégzésre kerül. Aktuálisan az alábbi fajokról rendelkezünk adatokkal:

Telepesen fészkelők:

Csóka (*Corvus monedula*)

Vetési varjú (*Corvus frugilegus*)

Kék vércse (*Falco vespertinus*)

Ritka fajok:

Piroslábú cankó (*Tringa totanus*)

Szalakóta (*Coracias garrulus*)

Rétisas (*Haliaeetus albicilla*)

Kék vércse (*Falco vespertinus*)

Az NBmR rendszer az alapvető, fészket foglaló és becsült költő állomány nagyságának megállapítására egyértelműen alkalmas, az egyes évek/régiók beérkező adatainak minősítésére viszont a kapacitások függvényében a hullámzó megjelölés a leghelyesebb. Az országos monitorozás tapasztalatai szerint az ismert telepek évente kétszeri alapszintű ellenőrzése még többnyire felvállalható (nemzeti park igazgatóságok és MME helyi szakemberek), de a magányosan fészkelő párok felderítése, vagy a költések kimenetelének dokumentálása már erősen hiányosnak nevezhető, leginkább a szerteágazó egyéb feladatok jelentette terhelés, kapacitáshiány miatt.

Az egyedi színes gyűrűs jelölések rendszerét a jövőben indokolt eltolni a jelölés-visszafogás módszer szerinti, azaz a jelölt egyedek megkerüléseit is dokumentáló irányba, mert a szórványos külföldi megkerülések mellett a faj hazai költőterületek szerinti területhűsége alig ismert, pedig ez is nélkülözhetetlen információkkal szolgál, sőt pl. a faj számára kedvező hazai területkezelési módok, valamint az AKG célprogram által lefedett területek minősítő adataként is felhasználható.

Szalakóta (*Coracias garrulus*)

A faj hazai monitorozására vonatkozó, az NBmR-en túlmutató módszertani javaslatokat a fajmegőrzési terv (2020) tartalmazza. A mesterséges és természetes költőhelyet használó egyedek monitorozása eltérő módszertant igényel.⁷

⁶ <https://www.mme.hu/ritka-es-telepesen-feszkelo-madarak-monitoringja-rtm>

⁷ https://termeszetvedelem.hu/wp-content/uploads/2021/10/SZALAKOTA_FAJMEGORZESI-TERV_honlap.pdf

Javaslatok a közösségi jelentőségű és védett fajok kutatására:

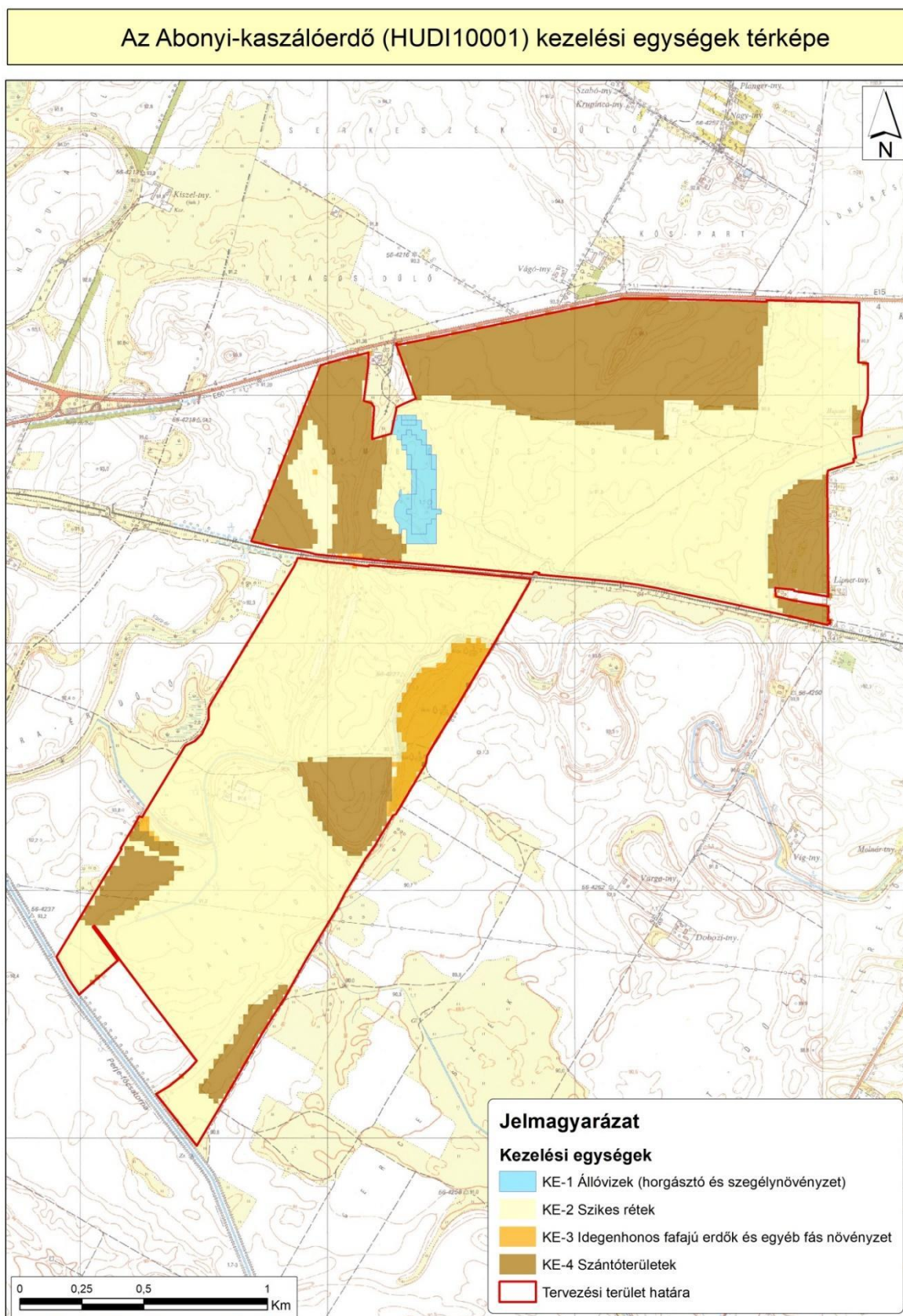
Kék vércse (*Falco vespertinus*)

A főbb kutatási irányokat és célokat a kék vércse fajmegőrzési terve (2019)⁸ tartalmazza. A faj hazai és Kárpát-medencében költő állományának megőrzése szempontjából az alkalmazott kutatások közül mégis kiemelhető egy, amely a kék vércsék populációs szintű életképességének tisztázását célozza (PVA). A nemzeti park igazgatóságok és MME területi szakemberek mellett a vizsgálatok tervezésében és elvégzésében az Üröm Környezet- és Természetvédelmi Egyesület, valamint a Széltapogatók Nonprofit Kft. szakemberei érintettek.

⁸ https://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/FajmegorzesiTervek/Fajmegorzesi_Terv_Falco_vespertinus_2019.pdf

3.2.5. Mellékletek

Kezelési egységek térképe (2021):

Kezelési egységek által elfoglalt területek kimutatása táblázat:

Kezelési egység kód	Kezelési egység név	Terület (ha)
KE1	Állóvizek (horgásztó és szegélynövényzet)	6,57
KE2	Szikes rétek	284,30
KE3	Idegenhonos fafajú erdők és egyéb fás növényzet	11,20
KE4	Szántóterületek	116,88

11. táblázat. A kezelési egységek által elfoglalt területek kimutatása

Kezelési egységek által érintett hrsz.-ek és erdőrészek táblázat:

Kezelési egység kódja: KE1
Kezelési egység megnevezése: Állóvizek (horgásztó és szegélynövényzet)
Terület nagysága: 6,57 ha
Érintett hrsz.-ok: Abony: 172, 0171/9, 0173/17 a, 0173/17 b, 0173/17 c, 0173/17 d, 0173/5 f, 0173/17 d, 0173/7
Érintett erdőrészek: Abony: -

Kezelési egység kódja: KE2
Kezelési egység megnevezése: Szikes rétek
Terület nagysága: 284,19 ha
Érintett hrsz.-ok: Abony: 0132/11 c, 0171/41, 0171/33, 0171/38, 0173/17 a, 0173/17 c, 0173/17 d, 0173/17 b, 0173/16 a, 0173/16 b, 0168/6 a, 0170/2, 0170/3, 0168/6 b, 167, 0171/25, 0171/22, 0171/24, 172, 0134/41, 0134/35 b, 0139/2, 0134/3 a, 0134/67, 0141 a, 0141 b, 0139/1 b, 0139/1 a, 0147/6, 0153/1 d, 0147/4, 0151/1, 0153/1 f, 0153/1 g, 0153/1 k, 0148/2, 0147/3, 0148/37, 0156/7, 0148/5, 0153/1 a, 0156/6, 0156/5, 0148/7, 0171/40, 0132/27, 0134/66, 112, 0124/1 b, 0124/1 a, 0154/1, 0156/1, 0151/2, 0156/4, 0173/4, 0173/5 c, 0171/39, 0164/25 a, 0171/37, 0171/35, 0168/4 b, 0170/1, 0168/4 a, 0171/23, 0168/7 b, 169, 0171/42, 0173/16 c, 0173/21, 0173/5 f, 0134/64, 0134/40, 0132/9 a, 0132/37, 0132/8, 0132/38, 0132/39, 136, 0147/7 h, 0143 a, 0147/5, 145, 0147/7 c, 142, 0147/7 g, 0147/7 f, 0147/7 a, 0148/36, 0147/7 d, 0147/7 b, 0143 b, 0164/25 b, 0132/26, 0132/11 a, 0168/8 b, 0171/36, 0171/34, 0173/14, 0173/18, 0173/20, 0168/9 b, 0173/7, 0171/6, 0168/9 c, 174, 0171/9, 0171/48, 0166/2, 0171/44, 0171/43, 0144/3, 0134/2, 0144/4, 0134/9, 138, 0144/1, 0134/39, 0144/2, 0134/65, 140, 0134/24, 0134/101, 0139/3, 0153/1 j, 0154/2, 0148/4, 155, 149, 0147/2
Érintett erdőrészek: Abony: 34/B

Kezelési egység kódja:	KE3
Kezelési egység megnevezése:	Idegenhonos fafajú erdők és egyéb fás növényzet
Terület nagysága:	11,20 ha
Érintett hrsz.-ok:	Abony: 0173/16 a, 0173/16 b, 0134/48, 0134/121, 0134/122, 0134/67, 0134/60, 0134/123, 0141 a, 0141 b, 0134/114, 0134/52, 0134/115, 0139/1 b, 0139/1 a, 0148/37, 0156/5, 0126/20, 0126/19, 0154/1, 0156/1, 0156/4, 0173/4, 0173/5 a, 0173/2, 0134/55, 0134/68, 0134/54, 0134/49, 0134/91, 0134/44, 0134/124, 0134/119, 0134/47, 0147/7 h, 0143 a, 145, 142, 0147/7 g, 0147/7 a, 0148/36, 0143 b, 0126/12, 0168/2, 0173/3, 0168/9 b, 0134/46, 0134/118, 0134/53, 0134/120, 138, 0144/1, 140, 0134/6
Érintett erdőrészek:	Abony: 34/A, 34/B

Kezelési egység kódja:	KE4
Kezelési egység megnevezése:	Szántóterületek
Terület nagysága:	116,88 ha
Érintett hrsz.-ok:	Abony: 0171/41, 0171/33, 0171/38, 0173/19, 0173/17 a, 0173/17 b, 0173/16 a, 0173/16 b, 0168/6 a, 0170/3, 0168/6 b, 167, 0171/25, 0168/11, 0171/22, 0171/24, 172, 0171/7, 0134/93, 0141 a, 0139/1 a, 0147/6, 0147/4, 0147/3, 0148/37, 0156/7, 0171/40, 0132/29 a, 0134/76, 0126/19, 0156/1, 0156/4, 0173/4, 0173/5 c, 0171/39, 0171/37, 0171/35, 0171/32, 0171/29, 0164/85, 0168/4 b, 0168/4 a, 0171/28, 0171/23, 0168/7 a, 0168/7 b, 169, 0171/42, 0173/16 c, 0168/10, 0173/21, 0173/5 d, 0173/5 f, 0134/74, 0132/31, 0132/34, 136, 0132/30, 0147/7 h, 0143 a, 0147/5, 145, 0147/7 c, 0147/7 g, 0147/7 f, 0147/7 a, 0148/36, 0147/7 b, 0143 b, 0132/32, 0132/11 a, 0168/2, 0168/8 b, 0168/8 a, 0171/36, 0171/34, 0171/31, 0171/30, 0171/27, 0171/26, 0173/13 a, 0173/13 b, 0173/14, 0173/18, 0173/20, 0173/3, 0168/9 b, 0168/9 a, 0173/7, 0171/6, 0168/9 c, 174, 0171/9, 0171/44, 0171/43, 0144/3, 0144/4, 0134/75, 138, 0134/92, 0144/1, 0144/2, 0156/9
Érintett erdőrészek:	Abony: 34/A

12. táblázat. A kezelési egységek által elfoglalt területek kimutatása

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze az Abonyi kaszálóerdő (HUDI10001) különleges madárvédelmi terület-hez tartozik, valamint nagyrészt átfed a Székek (HUDI20046) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területtel, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004. (X. 8.) Korm.rendelet az irányadó.

A terület 99,6 %-a az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezet része, amelyről a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény rendelkezik. (ld. 1.6. fejezet).

A tervezési terület átfed a „Kaszáló erdő” helyi jelentőségű védett természeti területtel, amely területrészre a 17/2013. (V. 31.) számú önkormányzati rendeletben foglaltak határoznak meg további szabályokat. Ezekben a területeken a rendeletben foglaltakat, illetve a módosításként megjelent 22/2013. (VIII. 5.) számú önkormányzati rendeletben kibocsátott természetvédelmi kezelési terv irányelveit is be kell tartani.

Gyepterületeken a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18) Kormányrendeletben foglaltak kötelezően betartandók.

Az erdők fenntartására és a bennük folytatott gazdálkodásra, kezelésre vonatkozó általános szabályokat az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet rögzíti.

A szántóterületeken egységesen alkalmazandók a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései.

A vadgazdálkodásra vonatkozóan a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény, az annak végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004 (V. 4.) FVM rendelet, valamint a 10/2018. (VII. 3.) AM rendelet alkalmazandó.

A csatornák, vízfolyások menetén általánosan alkalmazandó a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 147/2010 (IV.29.) Kormányrendeletben foglaltak betartása kötelező. A vizek védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 83./2014. (III.14.) Korm. rendelet, valamint a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény előírásai is betartandók.

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság vagyongazdálkodásában/üzemeltetésében lévő létesítményeket érintő beavatkozások/tevékenységek kapcsán a KÖTIVIZIG szakmai állásfoglalása a mérvadó és vagyongazdálkodási hozzájárulásuk szükséges.

A tervezési terület 2,6 %-a erdő, 67 %-a gyeperület (a teljes terület legelő) és 26,7 %-a szántó művelési ágba tartozik. Tulajdonosi szerkezet alapján a tervezési területen található erdők szinte teljes egésze magántulajdonban vannak. A gyeperületek nagy része szintén magántulajdon, alig 1 %-a van állami tulajdonban. A tervezési területen található szántók szintén teljes egésze magántulajdon.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket szükséges figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő. A 2014-2020 közötti időszak végeztével – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. és 2022. évre átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti években a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2023-tól indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magán-erdők esetében érhetők el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természeteségétől, a faállomány korától és összetételétől függ.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírascsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítás) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra kerül.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető, élőhelyezeléssel összefüggő támogatások rövid ismertetése

Erdőterületekre:

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására normatív, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a természeti katasztrófa (pl. vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, valamint a másodlagos erdőkárok megelőzésére. A támogatás részletes feltételeit a VP5-8.4.1.-15 - Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása című támogatási felhívás tartalmazza.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához (erdőállomány alatti erdősítéssel történő teljes erdőszerkezet átalakítás, tarvágást követő teljes erdőszerkezet-átalakítás, alátelítetés során állománykiegészítéssel történő erdőszerkezet átalakítás) normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a VP5- 8.5.1.-16 - Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások felhívás alapján.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatás igényelhető a jogszerű földhasználók és ezek társulásai számára mezőgazdasági és nem mezőgazdasági területeken történő erdő telepítések és ipari célú fás szárú ültetvények telepítése érdekében. A támogatás részletes feltételeit a VP5- 8.1.1-16 - Erdősítés támogatása című támogatási felhívás tartalmazza.

Csak magántulajdonú erdőterületekre:

A Natura 2000 területen található erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető a VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések felhívás alapján.

Támogatás igényelhető magán- és önkormányzati tulajdonú erdőterületekre vonatkozóan örökrendő erdőgazdálkodás folytatására, erdőállományok kézimunka igényes ápolása, valamint természetkímélő anyagmozgatásra a VP4-15.1.1-17 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések felhívás alapján.

Gyepterületekre:

Gyepterületekre az egységes területalapú támogatás (SAPS) mellett a Vidékfejlesztési Program agrár-környezetgazdálkodási intézkedések keretében a VP4-10.1.1-15 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés, valamint a VP4-10.1.1-21 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés felhívás alapján is igényelhető támogatás a horizontális gyepgazdálkodási tematikus programcsomagban. A programra pályázni 2015. évben lehetett 5, illetve 6 évre, valamint 2021-ben 3 éves időtartamra. A pályázat elbírálása során a Natura 2000 területen gazdálkodók többletpontot kaptak AKG15 és AKG21 esetében horizontális gyep tematikus előírás csoportok mellett a gazdálkodók támogatási kérelmeik összeállításánál - területi lehatárolástól függően - választhattak zonális előírás csoportot is.

A gyepterületekre a VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15), VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18) és a VP-4-11.1.-11.2.-21 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 21) felhívásokkal támogatás igényelhető mind az ökológiai művelés alá vonás ösztönzésére, mind az ökológiai gazdálkodási mód fenntartására.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető a VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések felhívás alapján.

Szántóterületekre:

Szántóterületekre az egységes területalapú támogatás (SAPS) mellett a Vidékfejlesztési Program agrár-környezetgazdálkodási intézkedések keretében a VP4-10.1.1-15, illetve VP4-10.1.1-16 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés, valamint a VP4-10.1.1-21 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés felhívásai alapján is igényelhető támogatás a horizontális szántó tematikus programcsomagban. A programokra pályázni 2015. és 2016. évben lehetett 5, illetve 6 évre, valamint 2021-ben 3 éves időtartamra. A pályázat elbírálása során a Natura 2000 területen gazdálkodók többletpontot kaptak.

AKG15 és AKG21 esetében a horizontális szántó tematikus előírás csoportok mellett a gazdálkodók támogatási kérelmeik összeállításánál - területi lehatárolástól függően - választhattak zonális előírás csoportot is.

A szántókra a VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15), VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18) és a VP-4-11.1.-11.2.-21 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 21) felhívásokkal támogatás igényelhető mind az ökológiai művelés alá vonás ösztönzésére, mind az ökológiai gazdálkodási mód fenntartására.

A VP4-4.4.2.2-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vízvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése felhívás keretében támogatás igényelhető a területi vízvisszatartás elősegítése,

illetve a felszíni és a felszín alatti víztesteket érő terhelések, szennyezések csökkentése, megakadályozása céljára. Szántókon partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése és vizes élőhelyek kialakítása egyaránt támogatható.

A VP4-4.4.2.1-16 Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése felhívás célja a területi vízvisszatartás elősegítése, illetve a felszíni és a felszín alatti víztesteket érő terhelések, szennyezések csökkentése, megakadályozása, mind az éghajlatváltozással összefüggő problémák minimalizálása, mind a biodiverzitás megőrzésének, mind a vizeink mennyiségi és minőségi védelmének biztosítása. Ennek keretében területi vízvisszatartást szolgáló vízi létesítmények kialakítása, fejlesztése, valamint erózió elleni védelmet biztosító létesítmények kialakítása, fejlesztése támogatható.

A VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása felhívás keretében a fásítások, mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése támogatható. A felhívás keretében szántóföldi kultúrával kombinált agrár-erdészeti rendszer újonnan történő létrehozása, gyepgazdálkodással kombinált fás legelő vagy fás kaszáló újonnan történő létrehozása, mezővédő fásítás létrehozása támogatható.

Elérhető az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás (zöldítés) is. A támogatás célja, hogy a mezőgazdasági tevékenységet végzők nagyobb mértékben járuljanak hozzá a környezeti és természeti erőforrások megőrzéséhez. A támogatás igénybevételeinek részletes feltételeit az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételeinek szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről szóló 10/2015. (III. 13.) FM rendelet tartalmazza. A teljesítendő előírások három gyakorlatot fednek le: állandó gyepterületek fenntartása, növénytermesztés diverzifikálása, ökológiai jelentőségű terület (EFA) kijelölése a mezőgazdasági területeken. A támogatási kérelmek benyújtására évente az egységes kérelem (22/2016. (IV. 5.) keretében van lehetőség elektronikus úton.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A tervezés megalapozása során a következő, agrártámogatások szempontjából releváns veszélyeztető tényezők kerültek beazonosításra:

1. Intenzív szántóföldi kultúrák jelenléte
2. Inváziós lágymű és fásszárú növényfajok jelenléte
3. Gyepes élőhelyek kezelésének elégtelensége (túlzott hasznosítás, egynemű, homogenizáló kezelés)
4. Fészkelésre, odúkészítésre alkalmas egyedülálló faegyedek/fasorok hiánya
5. Erőltetett szántóművelésben tartás az arra alkalmatlan területeken

Az ezen veszélyeztető tényezők együttes kezelésére alkalmas agrártámogatási rendszer kialakítása érdekében a jelenleg ismert támogatási szerkezet több ponton, egymással összefüggésben történő módosítása javasolt. A Közös Agrárpolitika úgynevezett zöld felépítményében az alábbi beavatkozások körében szükségesek módosítások:

Emelt szintű kondicionalitás

Az emelt szintű kondicionalitás számos garanciát teremt a mezőgazdasági tevékenység környezeti kockázatának csökkentése érdekében, melyek között a közösségi jelentőségű fajok és az élőhelyek védelmét segítő előírások is találhatóak. A gyepterületek védelme a tervezési területen a vonatkozó jogszabályok alapján a művelési ág váltás engedélyhez kötésével megoldottnak mondható. Mindemellett indokolt lehet az emelt szintű kondicionalitás kiegészítése a gyepek arányának gazdaság szintű megőrzésének követelményével (a jelenlegi országos szint helyett).

Az elmúlt időszak támogatási és földhasználati adatainak vizsgálatával megállapítható, hogy a természetvédelmi szempontból indokolt földhasználat-váltás (szántó-gyep, szántó-vizes élőhely) az önkéntes támogatási formák elérhetősége ellenére nem mozdult előre. A következő támogatási időszak alapkövetelményei között az erőltetett művelésben tartott szántóföldeken a magas értékű és környezeti szempontból kockázatos természetű növénykultúrák (pl. kukorica, napraforgó, repce) körének, vagy a művelés módjának (forgatásos talajművelés) tilalma indokolt lehet.

Agro-ökológiai támogatható területek bevezetése és kiterjesztése

A következő támogatási periódus lehetővé teszi a gazdálkodáshoz kapcsolódó nem termelő területek támogatási jogosultságának megteremtését. Ezzel a fontos lépéssel az érintett gazdálkodók anyagi érdekeltsége megteremthető a jelenlegi területeik határán található, vagy abba beékelődő természetes, természetközeli élőhelyfoltok fenntartásában. Ez különösen a zárvány gyepfoltok és a víznyomás alatt álló területrészek esetében hozhat változást és eredményezheti e veszélyeztetett élőhelyfoltok hosszútávú fennmaradását.

Az agro-ökológiai támogatható területek kialakítása az erőltetett szántóföldi művelésben tartás megszüntetése tekintetében is jelentős lehet. A földhasználat-váltás során a megszokott szántóföldi növénytermesztési gyakorlat megváltozik, részben teret adva a természetes folyamatoknak. Ennek eredményeképpen az érintett területek ideiglenesen – vagy akár hosszabb távon is – gyomosodhatnak, vízborítás alatt lehetnek vagy egyéb módon olyan változásokon eshetnek keresztül, melynek következtében közvetlen területalapú támogatási formák egyes jogosultsági követelményeinek nem képesek megfelelni. Ez az állapot támogatáscsökkenéssel járhat a gazdálkodó számára, melyet az új típusú támogatható területek bevezetése megszüntethet.

Agro-ökológiai alapprogram előírásai

A KAP Stratégiai Terv támogatási ciklusának egyik legjelentősebb intézkedése az ún. agro-ökológiai alapprogram lehet, mely a gazdálkodók önkéntes környezeti vállalásait éves területalapú kifizetések keretében támogatja. Az előírások kidolgozása során a tervezési terület természetvédelmi célkitűzéseit nagyban szolgálja a szántóföldi művelés intenzitását visszafogó, valamint az időszakos vízborítás megőrzését ösztönző önkéntes vállalások megfelelő súllyal történő megjelenítése. Jelentős hatása lehet a gyepterületek egynemű, kaszálással történő hasznosításának alternatívájaként az őshonos haszonállatfajtákkal történő legeltetés támogatása ezen a rendszeren keresztül.

Nem termelő beruházások támogatása

A földhasználat-váltás megvalósításában nagy szerepe van azoknak az önkéntes támogatási formáknak, melyek a szántóföldi művelésből kivonandó területeken új, hosszútávon fenntartható földhasználati – pl. természetes és természetközeli gyepek, vizes élőhelyek vagy őshonos fafajú erdők - formák létrehozását segítik. Javasolt a földhasználatváltást segítő támogatási formák:

- gyeptelepítés
- tartós zöldugár/méhlegelő telepítés
- egyedülálló faegyedek és fészkelésre alkalmas fasorok telepítése
- vizes élőhelyek vízkormányzási infrastruktúrájának kialakítása

Natura 2000 mezőgazdasági területek kompenzációs kifizetései

A jelenleg gyepterületekre elérhető kifizetések jövőbeli alkalmazása az általános, a kedvező természeti állapot megőrzését szolgáló előírások pénzügyi kompenzációja szempontjából mindenképpen indokolt. A 28/2017. (X. 25.) számú Alkotmánybírósági határozatban a további művelési ágakra meghatározandó kötelező földhasználati előírások bevezetése és annak ellentételezése legalább a szántó művelési ágú területek esetében indokolt és a tervezési terület természetvédelmi célkitűzéseit is segítheti a jövőben.

Agrár-környezetgazdálkodási támogatások

A tervezési folyamat során meghatározott kezelési előírások megvalósulásának legfontosabb támogatási eszköze az agrár-környezetgazdálkodási támogatások rendszerében keresendő. A horizontális agrár-környezetgazdálkodási kifizetések biodiverzitás védelme tekintetében releváns választható előírásaival kiegészítve széles körben elérhető a gazdálkodók számára. A Gerje-Perje sík Magas Természeti Értékű Terület természetvédelmi célú tematikus előírás csoportjai a madárvédelmi intézkedések hatékony kiegészítői lehetnek. A földhasználatváltás megvalósításának segítése érdekében hosszútávú, akár tíz éven túlmutató kötelezettségvállalási időtartammal jellemezhető tematikus előírás csoportok bevezetése indokolt, mellyel biztosítható az érintettek számára az extenzívebb hasznosítási módokból eredő bevételkiesés kompenzációja.

A 2021-2027 időszakban az elérhető MTÉT tematikus előírás csoportok által támogatható területek az alábbiak szerint alakulnak:

Pályázható MTÉT tematikus előírás csoport (TECS)	Támogatható terület (ha)
MTÉT kékvércse-védelmi szántó	433
MTÉT alföldi madárvédelmi szántó	239
MTÉT alföldi madárvédelmi gyepek	226
Támogatható terület összesen:	660

3.3.2. Pályázatok

A tervezési terület tekintetében nincs folyamatban természetvédelmi célú pályázat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Felhasznált kommunikációs eszköz	Érintett célcsoport	Kommunikáció címzettjei	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
önkormányzati közzététel	lakosság, gazdálkodók, tulajdonosok, települési önkormányzatok	érintett települési önkormányzat	2022. április 19-május 04.	1 db levél az érintett önkormányzatnak
véleményezési kérelem	területileg érintett államigazgatási szervek, települési önkormányzatok, civil szervezetek, gazdálkodók, tulajdonosok	területileg érintett államigazgatási szervek, települési önkormányzatok, civil szervezetek, gazdálkodók, tulajdonosok	2022. április 19-május 04.	22 db levél
honlap	lakosság		2022. április 19-től	-

13. táblázat: Felhasznált kommunikációs eszközök

Az Abonyi kaszálóerdő (HUDI10001) Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése és az egyeztetési folyamat során az alábbi megkeresések történtek:

2022. 04. 19-én a fenntartási tervről és egyeztetéséről leveleket küldtünk ki az érintett hatóságoknak, társaságoknak, szervezeteknek.

- Ezzel egyidőben honlapunkon is elérhetővé tettük a készülő tervet.
- Valamint az érintett települések önkormányzataihoz kérelmet juttattunk el, hogy honlapjukon és önkormányzatuk hirdetőtábláikon tegyék elérhetővé az egyeztetési anyagot.
- Szakmai terepbejárást és gazdafórumot a járványhelyzetre való tekintettel nem hirdettünk, de a véleménykérő levelekben feltüntettük, hogy külön kérés esetén lehetőséget biztosítunk személyes egyeztetésre.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei:

Az Abonyi kaszálóerdő (HUDI10001) Natura 2000 terület fenntartási terv egyeztetése során a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által az alább felsorolt érdekelt megkeresése történt meg.

1. önkormányzati közzététel

- Abony Község Önkormányzata

2. véleményezési kérelem

- Abony Község Önkormányzata
- Magyar Természetvédők Szövetsége
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- Országos Erdészeti Egyesület
- Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.
- Abonyi Nimród Vadásztársaság
- Jászkun Természetvédelmi Szervezet
- Pest Megyei Kormányhivatal, Környezetvédelmi, Természetvédelmi, Hulladékgazdálkodási Főosztály
- Pest Megyei Kormányhivatal, Állami főépítész
- Pest Megyei Kormányhivatal, Földhivatali Főosztály
- Pest Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály
- Pest Megyei Kormányhivatal, Földművelésügyi és Erdészeti Főosztály
- Pest Megyei Kormányhivatal, Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály
- Pest Megyei Kormányhivatal, Élelmiszerlánc-biztonsági, Állategészségügyi, Növény- és Talajvédelmi Főosztály
- Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Pest Megyei Önkormányzati Hivatal
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hatósági Osztály
- Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Országos Bányakapitányság
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- Nemzeti Földügyi Központ
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Pest Megyei Rendőr-főkapitányság

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
PMKH Élelmiszerlánc-biztonsági, Állategészségügyi, Növény- és Talajvédelmi Főosztály	2022. április 21.	A fenntartási terv talajvédelmi szempontból elfogadható.	-
Pest Megyei Rendőr-főkapitányság	2022. április 22.	Észrevételt, javaslatot nem terjesztenek elő.	-
Pest Megyei Közgyűlés	2022. április 22.	Észrevétellel nem élnek.	-
PMKH Állami Főépítészeti Iroda	2022. április 25.	A készülő fenntartási tervvel kapcsolatban észrevételt illetve javaslatot nem kívánnak tenni.	-
JNSZM Katasztrófavédelmi Igazgatóság	2022. április 29.	A benyújtott terv ellen nem emelnek kifogást. Felhívják a figyelmet arra, hogy amennyiben vízvisszatartó műtárgyak, tározók létesülnek, abban az esetben vízjogi engedélyezési eljárást szükséges lefolytatni Hatóságuknál.	-
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság	2022. április 29.	Az egyeztetési anyag hírközlési érdeket nem sért, az elfogadás ellen a Hatóság kifogást nem emel.	-
Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.	2022. április 26.	A tervben foglaltakat támogatják, egyéb észrevételt nem kívánnak tenni.	-

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
JÁSZKUN Természetvédelmi Szervezet	2022. május 03.	<p>Az Egyesület kezdeményezésére 1990-ben megyei védettséget nyert a terület, majd a közigazgatási hatáskörök átszervezésekkor a helyi önkormányzathoz került a helyi védett területek ügye. Az MME 2009-ben az év madarának a kék vércsét és a vetési varjat választotta. A következő évben az óriási belvizes események során a fészekfoglalás időszakában –május első felében- nagymértékű zavarás történt ezen az élőhelyen. 150 db nagyméretű akácfát vágta ki a fészkekkel együtt. Az itteni 50-60 párból álló kék vércse állomány sorsa ezzel megpecsételődött. A szétzavart állomány azóta a térségben szétszóródva, magányosan fészkel.</p> <p>A fenntartási tervben ellentmondás: 18. oldal táblázatában 200 méteres terület, a 29. oldalon 100 méteres szerepel.</p> <p>Az előírásokkal egyet értenek. Szakmailag megalapozott és rendkívül fontos a telep megóvása.</p>	<p>A Megalapozóban a kék vércse fajleírást kiegészítjük ezzel a szöveggel.</p> <p>Az ellentmondást feloldjuk, 200 m.</p>
Közép-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság	2022. május 03.	<p>3.2.1.1. A terület egészére vonatkozó, általános kezelési javaslatok és előírások – Vízgazdálkodás, Kötelezően betartandó előírások: 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 3 méteres parti sávot ír elő. Kiegészítés: Kizárólagos állami tulajdonú csatornák esetében a fenntartási sáv 6m.</p> <p>Megalapozó: 1.1.2. <i>Vízrajzi adottságok:</i> Vízgazdálkodási szempontból kettős funkcióval bírnak, öntözésre és a belvíz elvezetésére is alkalmasak. Észrevétel: A KÖTIVÍZIG vagyonkezelésében lévő csatornák jelenleg még belvízelvezető funkciót látnak el</p> <p>Megalapozó: 1.3.3.4. <i>Vízgazdálkodás</i> Rosszul szerepel az a Vízügyi Igazgatóság neve.</p> <p>Fenntartási terv javaslatainak megfogalmazásánál figyelembe veendő jogszabályok: 1995. évi LIII.; 147/2010., 83/2014.</p>	<p>Kiegészítve.</p> <p>Bekezdés kiegészítve, pontosítva.</p> <p>Javítva.</p> <p>A felsorolt jogszabályokat beépítésre kerülnek a 3.3. <i>A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében</i> rész megfelelő 'vizes' bekezdésébe.</p>

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe - indoklás
PMKH Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály	2022. május 04.	A különleges madárvédelmi terület ingatlanain nyilvántartott régészeti lelőhely, műemlék nem található. A tervezett intézkedések örökségvédelmi érdekeket nem sértenek. A terv elfogadását támogatják.	-
Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	2022. május 03.	Véleményt nem kívánnak tenni.	-
PMKH Földhivatali Főosztály	2022. április 25.	Felhívják a figyelmet a 2007. évi CXXIX. törvény (Tfvt.) rendelkezéseire. Az 5.§ (1) bekezdése alapján a földhasználó választása szerint köteles a termőföldet művelési ágának megfelelően termeléssel hasznosítani vagy a termelés folytatása nélkül a talajvédelmi előírások betartása mellett a gyomnövények megtelepedését és terjedését megakadályozni. A tervben szerepelnek olyan ajánlások, melyek a hasznosítási kötelezettség megsértését eredményezhetik természetvédelmi okokra hivatkozva	Vannak olyan természeti értékek, melyek megőrzése a legeltetés „szokott rendjétől” való eltéréssel és a kaszálás időpontjának meghatározásával biztosítható. A termőföld védelméről szóló jogszabályok betartása nem okozhatja természetvédelmi oltalom alatt álló fajok károsítását.
Abonyi Polgármesteri Hivatal	2022. május 12.	A terv kifüggesztve: április 26-május 12.	-

14. táblázat: Beérkezett vélemények és azok tervbe építése

II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció

1. A tervezési terület alapállapot jellemzése

1.1. Környezeti adottságok

A Natura 2000 terület jelentős része Magyarország Kistájainak Katasztere (DÖVÉNYI 2010) alapján az Alföldön, azon belül a Duna-Tisza közti síkvidéken található, a Gerje-Perje-sík kistáj része. Közigazgatásilag Abony községhez tartozik, annak külterületén helyezkedik el. A tervezési terület környezeti adottságai a kistáj megfelelő környezeti adottságain keresztül kerülnek bemutatásra.

A kistáj átlagosan 87-152,5 m tszf-i magasságú löszökkel és futóhomokkal fedett alacsony ármentes síkság. A felszín nagy részét löszös üledék borítja, kisebb részben szélhordta homok és ártéri mocsári agyag is előfordul, ezeken a képződményeken termékeny csernozjom, réti csernozjom illetve foltokban vizenyős réti talajok alakultak ki. A felszín közeli képződmények a Zagyva vízgyűjtő területéről származó folyóvízi üledékekre települtek.

1.1.1. Éghajlati adottságok

A kistáj mérsékelt meleg-száraz (de már közel a meleg-száraz) éghajlati típushoz tartozik, amely már közel van a meleg-száraz típushoz. A napsütés évi összege 2000-2020 óra körül mozog, nyáron kb. 800, télen 190 órán át süt a Nap. Az évi középhőmérséklet 10,3°C, illetve 17,5°C közötti. A napi középhőmérséklet 197-200 napon keresztül – ápr. 3-5. és okt 20. között – meghaladja a 10°C-ot. A fagymentes időszak körülbelül 200 napig tart. A legmelegebb nyári napok maximum hőmérsékleteinek átlaga 33,5-34 °C, a leghidegebb téli napok minimumaié pedig –16,5°C.

A csapadék évi összege 530 mm körüli, vegetációs időben 300-310 mm-re tehető. Abonyban mérték 24 óra alatt a legtöbb csapadékot, 99 mm-t. A téli időszakban 32 hótakarós nap fordul elő, az átlagos maximális hóvastagság 17 cm körül van. A területen az uralkodó szélirány ÉNy-i, ill É-i, az átlagos szélereősség pedig 2,5 m/s körüli. A száraz, meleg éghajlat határozza meg a mezőgazdasági termelés lehetőségeit.

1.1.2. Vízrajzi adottságok

A madárvédelmi terület kis kiterjedésű, felszíni vizekkel méretéből adódóan is korlátozottan érintett egység. Egyetlen állóvíze mesterséges eredetű, részben talajvíz eredetű, horgászati céllal létrehozott ún. Gombási-horgásztó. Folyóvizei kisvízfolyások, a Dohányos-ér és annak abba torkolló csatornák és kisebb erek (Kara-ér, Buzogány-ér és a Zsombékos-csatorna) rendszere. Vizei a Perje (Perje-főcsatorna) közepes besorolású vízgyűjtőterületéhez tartoznak.

Ennek a Víz Keretirányelv szerint jelentősnek minősülő vízfolyásnak egy rövid szakasza a terület déli határán, de már a területen kívül helyezkedik el. Mindegyik vízfolyás erősen módosított, síkvidéki jellegű, kis esésű, meszes, közepes-finom mederanyagú és kis vízhozamú (a legnagyobb vízfolyásnak tekinthető Perje esetében a leggyakoribb természetes vízhozam 1-10 m³/s. A kisebb erek és csatornák a kis vízgyűjtőterületből és az emberi tevékenységekhez kötött utánpótlásból és vízvesztéséből eredően szélsőséges vízjárás miatt időszakos jellegűek. Vízgazdálkodási szempontból kettős funkcióval bírnak, öntözésre és a belvív elvezetésére is alkalmasak. A KÖTIVIZIG vagyongazdálkodásában lévő csatornák (Dohányos-ér, Kara-ér, Buzogány-ér, Zsombékos-csatorna, Gereceszéki-csatorna) jelenleg csak belvív elvezetés funkciót látnak el. Tervezési fázisban van a Duna-Tisza közti homokhátság vízpótlása, aminek része a területet délen határoló Perje-csatorna vízellátása is. A felszíni vizeket érő fajlagos diffúzió (a madárvédelmi terület vonatkozásában elsősorban mezőgazdasági) eredetű összes foszfor emisszió a Perje vízgyűjtőterületén magas (500-700

g/ha/év volt 2012-ben és közvetett adatok alapján ez az érték azóta valószínűleg tovább nőtt). A nitrogén emisszió az alacsony tartomány felső határán mérhető (1100-1500 g/ha/év szintén 2012-ben). A vízfolyások ökológiai, biológiai állapota gyenge, fizikai-kémiai elemeinek állapota szintén rossz, egyedül kémiai minőségük jó. Abony település tisztított kommunális szennyvize a madárvédelmi területtől keletre jutnak a Dohányos-érbe.

A felszín alatti vízkészlet mennyiségi tekintetben gyenge (a sekély porózus víztest leáramlási jellegű, továbbá elsősorban – a csökkenő mennyiségű – csapadékból pótlódik), hosszú idő óta vízhiányos a terület, ezért a víztől függő élőhelyek károsodtak a területen. A felszín alatti vizeket szintén leginkább a mezőgazdaság eróziójából származó nitrogénterhelés éri, kémiai állapotuk azonban jónak mondható.

A tervezési terület száraz, gyér lefolyású, erősen vízhiányos. A Perje-főcsatorna és a Gerje-főcsatorna vízgyűjtője érinti, a területen ritkán és csak kora-nyáron előforduló árvizek meghaladhatják a 20 m³/s-ot, máskor viszont alig vezetnek vizet. vízminősége II. osztályú. A csatornákhöz kapcsolódó ártér belvizeit 400 km-t meghaladó csatornahálózat vezeti le. A talajvíz 2-4 m mélyen érhető el, mennyisége nem jelentős. A rétegvíz mennyisége csekély.

1.1.3. Talajtani adottságok

A kistájt a talajtani sokszínűség jellemzi, legkiterjedtebb talajtípusát (29%) löszös alapkőzetten képződött, főként vályog, helyenként homok vagy agyagos vályog mechanikai összetételű, kedvező termékenységű és vízgazdálkodású, csupán a talaj mélyebb rétegeiben (1,5-2 m alatt) szikesedő, mélyben sós réti csernozjom talajok képviselik. A tájban a szikes talajtípusok jelentős területen (13%) fordulnak elő. Szikes talajok tekintetében jelentős változatosságot mutat: réti csernozjom, mészlepedékes csernozjom, mélyben sós réti csernozjom, sztyeppesedő réti szolonyec, humuszos homoktalajok, réti szolonyec talajok jellemzik, ez utóbbi a közeli talajvíz mélyedésekben pl. Gerece-szék, Varjas-szék) található Abony környékén.

1.2. Természeti adottságok

A madárvédelmi terület növényföldrajzilag a Pannóniai (Pannonicum) flóratartományhoz, az Alföld flóraidékhez (Eupannonicum), azon belül pedig a Duna–Tisza köze flórajárásba (Praematricum) tartozik.

A terület természetközeli vegetációjáról általánosságban kijelenthető, hogy másodlagos kialakulásúak. Jellemzően agrártáj, ennek ellenére figyelemre méltóan sokféle természetes növényzettel. A terület zömében szikes gyepekből és intenzíven művelt szántóterületekből áll, valamint kis kiterjedésben megjelennek löszgyep-foltok is. A gyepek erősen magukon viselik a vízelvezetések, a korábbi beszántások, és az intenzív gyepgazdálkodási technológiák nyomait.

A tipikus sziki növényzetben jellemző a zsióka (*Bolboschoenus maritimus*), kötő káka (*Schoenoplectus tabernaemontani*), a pántlikafű (*Phalaroides arundinacea*), a közönséges tarackbúza (*Agropyron repens*) és a fehér tippán (*Agrostis stolonifera*), a sziki üröm (*Artemisia santonicum*), a sziki őszirózsa (*Aster tripolium subsp. pannonicus*), a sziki mézpázsit (*Puccinellia limosa*), a sóvirág (*Limonium gmelini*), a bárányparéj (*Camphorosma annua*), a mézpázsit (*Puccinellia limosa*), a sziki cickafark (*Achillea asplenifolia*), a sovány csenkesz (*Festuca pseudovina*) a mézpázsit (*Puccinellia limosa*), a pozsgás zsázsa (*Lepidium crassifolium*), a sziki varjúháj (*Sedum caespitosum*) és a magyar sóvirág (*Limonium gmelinii ssp. hungaricum*).

A táj fás növényzete tájidegen fafajokból álló ültetvény, erdőállomány nagyon kevés van a területen. A fás növényzet főként az út menti fasorokra, illetve a meglévő és elhagyott tanyák környékére korlátozódik. Ezek faji összetétele természetvédelmi szempontból kedvezőtlen, őshonos fafajt elvétve találni. Többségük fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*), lepényfa (*Gleditsia triacanthos*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*). Bár elvileg ezek invázióra képes fajok, a gyepekben csak kismértékben jelennek meg az intenzív területhasználattal miatt. A szikes gyepekben néhol megtelepedett a tamariska (*Tamarix tetrandra*).

A terület állatföldrajzilag az Alföld (Pannonicum) körzetéhez, azon belül az Alföld (Eupannonicum) faunajáráshoz tartozik.

A terület állattani szempontból kiemelkedő értékei az ízeltlábúak közül az alábbi védett (és részben közösségi jelentőségű) fajok: skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), orrszarvú bogár (*Oryctes nasicornis*), pompás virágbogár (*Protaetia aeruginosa*).

1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű madárfajok

A Natura 2000 adatlapon szereplő **közösségi jelentőségű** madárfajok:

Irányelv melléklete	Faj név	Populáció ⁹ (A-D)	Javasolt Populáció (A-D)
BD I.	parlagi pityer (<i>Anthus campestris</i>)	C	C
BD I.	szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	C	C
BD I.	kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>)	B	C
BD I.	kis örgébics (<i>Lanius minor</i>)	C	C
BD I.	tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	D	D
BD I.	parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	D	D

1. táblázat: Az adatlapon szereplő közösségi jelentőségű madárfajok

A területen megtalálható, **nem jelölő közösségi jelentőségű** madárfajok:

Magyar név	Tudományos név	Védettség (V, FV)	Irányelv melléklete
vetési varjú	<i>Corvus frugilegus</i>	V	BD II/B.

2. táblázat: A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű madárfajok

⁹ A kódok jelölése az országos állománymérethez viszonyított arányt mutatja: A = 100 % \geq p > 15 %; B = 15 % \geq p > 2 %; C = 2 % \geq p > 0 %. Továbbá, minden olyan esetben, amikor egy érintett faj a szóban forgó területen nem szignifikáns mértékben van jelen, ezt egy negyedik kategóriaként kell megadni: D = nem szignifikáns populáció.

A Natura 2000 adatlapon szereplő jelölő fészkelő madárfajok:

parlagi pityer (<i>Anthus campestris</i>)	
Irányelv melléklete:	I.
Faj előfordulásai a területen:	Kedveli a szikes és homoki gyepeket, löszgyepeket, száraz domboldalakat, parlagterületeket, mezsgyét, árokpártokat, a vizes élőhelyeket kerüli. A Duna-Tisza között gyakori az előfordulása.
Állomány nagyság (jelöléskor):	1-5 pár (fészkelő)
Állomány nagyság (tervkészítéskor):	1-5 pár (fészkelő)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Hazai és területi állományának trendje bizonytalan.
Faj veszélyeztetettsége:	A faj a területen kis mértékben veszélyeztetett. A jelenlegi, intenzívnek mondható, kaszálásos gyephasznosítás természetkímélő irányba való változtatása (nyár közepi kaszálás, kaszátlan területek, madárbarát technológiák), illetve legalább a terület egy részén a legeltetés újra bevezetése hozzájárulna az állomány fennmaradásához, növekedéséhez.
Veszélyeztető tényezők:	<p>A kaszálók túlhasználata, homogénre kaszálása, túl alacsony tarlómagasság, és a feltételezhető műtrágyázás nem csak a fészkelőhelyeket, de a táplálkozóhelyeket, táplálék-bázisát is veszélyeztetik. Az inváziós lágyművelés és fűszárú fajok terjedése szűkíti élőhelyét.</p> <p>A területen a legfőbb veszélyeztető tényezők faj számára: A06 - Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése) A08 - Gyepterületek kaszálása vagy vágása I01 - Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok I02 - Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)</p>

szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	
Irányelv melléklete:	I.
Faj előfordulásai a területen:	Elterjedésének súlypontja jelenleg az Alföldön van, szintén mindenhol előfordul. Kedveli a gyepes, elsősorban szikes és homoki gyepes élőhelyeket, emellett fontos szerepet töltenek be az agrártáj egyes elemei, fák, facsoportok elsősorban.

Állománynagyság (jelöléskor):	5-10 pár (fészkelő)
Állománynagyság (tervkészítés-kor):	5-10 pár (fészkelő)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az aktív védelemnek köszönhetően az utóbbi években jelentősen nőtt az országos állomány. A növekedés a területre is jellemző.
Faj veszélyeztetettsége:	<p>A faj a területen kis mértékben veszélyeztetett. A jelenlegi, intenzívnek mondható, kizárólag kaszálásos gyep-hasznosítás természetkimélőbb irányba való változtatása (mozaikos kaszálás, kaszálatlan területek fennhagyása), illetve legalább a terület egy részén a legeltetés újbóli bevezetése, valamint bármilyen érdemi vízmegtartás és vizesélőhely-rekonstrukció biztosíthatja, illetve növelheti táplálékbázisát.</p> <p>A fészkelő párok számának növekedését mesterséges odúk kihelyezésével, valamint a természetes odúkészítésre alkalmas puhafák megóvásával, illetve ültetésével lehetséges biztosítani.</p>
Veszélyeztető tényezők	<p>Állományát aktuálisan a kaszálók túlhasználata, homogénre kaszálása, túl alacsony tarlómagasság, műtrágyázás veszélyezteti, ami a táplálkozóhelyeket és a táplálékbázist is érinti. Az odvas, illetve odvasodásra hajlamos és odúkészítésre alkalmas fák eltávolítása negatív hatással van a faj állományára. A környék szigeteletlen/rosszul szigetelt középvezetékű tartóoszlopai az áramütés veszélyét jelentik.</p> <p>A területen a legfőbb veszélyeztető tényezők faj számára: A06 - Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése) A08 - Gyepterületek kaszálása vagy vágása I02 - Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül) D06 - Elektromos áram és kommunikáció átvitel (vezetékek) A31 - csapolás mezőgazdasági művelés alá vonás céljából</p>

kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>)*	
Irányelv melléklete:	I.
Faj előfordulásai a területen:	2010-ben az óriási belvizes események során a fészkekfoglalás időszakában – május első felében – nagymértékű zavarás történt az élőhelyen. 150 db nagyméretű akácfaát vágta ki a fészkekkel együtt. Az itteni kb. 50 párból álló kék vércse állomány nagy része azóta a térségben szétszóródva, magányosan fészkel.

	Az Abonyi-kaszálóerdőből fokozatosan szorul ki, annak ellenére, hogy a vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>) fészkelőtelep állandó. Szoliter párok a környező gyepeken lévő fasorokban előfordulnak.
Állomány nagyság (jelöléskor):	1-5 pár (fészkelő)
Állomány nagyság (tervkészítéskor):	1-5 pár (fészkelő) Az erdei fészkelepről mára lényegében eltűnt, a területen szoliter fészkei találhatóak meg. A környéken mesterséges költőládákban fészkel telepesen.
Állomány változásának tendenciái és okai:	A faj a műfészek-telepek és azok kezelési igénye miatt a természetvédelmi kezeléstől vált függővé, ami miatt ez a stabilnak mondható állomány lecsökkenhet. Az Abonyi-kaszálóerdő állománya csökkenő, a környező gyepek fái előfordulnak szoliter fészkelések.
Faj veszélyeztetettsége:	Világállományának csökkenő tendenciája miatt globálisan veszélyeztetettséghez közeli besorolású. A vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>) fészkelőtelepen való megtelepedése, a fészkelőtelep fenntartása a faj szempontjából is fontos. A kaszálók túlhasználata, homogénre kaszálása, túl alacsony tarlómagasság, műtrágyázás a táplálkozóhelyeket, táplálékbázisát is veszélyeztetik, lehetőség szerint extenzívebb gyephasználatra, és legelő állatállományra lenne szükség a környéken. Nagy mértékben veszélyeztetett
Veszélyeztető tényezők:	Állományát aktuálisan a kaszálók túlhasználata, homogénre kaszálása, túl alacsony tarlómagasság, műtrágyázás veszélyezteti, ami a táplálkozóhelyeket és a táplálékbázist is érinti. A környék szigeteletlen/rosszul szigetelt közepesfeszültségű tartóoszlopai az áramütés veszélyét jelentik. A területen a legfőbb veszélyeztető tényezők faj számára: A06 - Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése) A08 - Gyepterületek kaszálása vagy vágása I02 - Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül) D06 - Elektromos áram és kommunikáció átvitel (vezetékek) A31 - csapolás mezőgazdasági művelés alá vonás céljából

kis őrgébics (<i>Lanius minor</i>)*	
Irányelv melléklete:	I.
Faj előfordulásai a területen:	Elszórt fákkal, kisebb facsoportokkal tarkított, nyílt pusztai területek jellemző költőmadara. Kerüli az erdőket, bokros területeket. Elsősorban az alföldi gyepterületek ma-

	dara, ahol főleg kisebb akác- és nyárfacsoportokban, fasorokban fészkel. A többi gébicsfajhoz képest a kevesebb leshelyet nyújtó, nyíltabb élőhelyeken telepszik meg.
Állománynagyság (jelöléskor):	1-5 pár (fészkelő)
Állománynagyság (tervkészítéskor):	1-5 pár (fészkelő)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az országos állomány enyhén csökkenő, ez a trend a tervezési területen szerencsére kevésbé érzékelhető.
Faj veszélyeztetettsége:	A faj a területen kis mértékben veszélyeztetett. A jelenlegi, intenzívnek mondható, kizárólag kaszálásos gyephasznosítás természetkímélőbb irányba való változtatása (mozaikos kaszálás, kaszátlan területek fennhagyása), illetve legalább a terület egy részén a legeltetés újbóli bevezetése, valamint bármilyen érdemi vízmegtartás és vizesélőhely-rekonstrukció biztosíthatja, illetve növelheti táplálékbázisát. Fészkelési lehetőségeit a területen található fasorok, bokrosok képesek biztosítani, ugyanakkor a intenzíven terjedő inváziós fajokat vissza kell szorítani, mert ezek szűkítik a faj által preferált nyílt, pusztai élőhelyet.
Veszélyeztető tényezők:	A kaszálók túlhasználata, homogénre kaszálása, túl alacsony tarlómagasság, műtrágyázás a táplálkozóhelyeket, táplálékbázisát is veszélyeztetik, lehetőség szerint extenzívebb gyephasználatra, és legelő állatállományra lenne szükség a környéken. A környék szigetetlen/rosszul szigetelt középvezetékű tartóoszlopai az áramütés veszélyét jelentik. A területen a legfőbb veszélyeztető tényezők faj számára: A06 - Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése) A08 - Gyepterületek kaszálása vagy vágása I02 - Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül) D06 - Elektromos áram és kommunikáció átvitel (vezetékek)

tőviszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	
Irányelv melléklete:	I.
Faj előfordulásai a területen:	Jellemzően bokrokkal és gyepekkel tarkított mozaikos élőhelyeken található meg. Költ bokros hegy és domboldalokon, út menti fasorokban és bokorsávokban, mezővédő erdősávokban, erdőszéleken, nagyobb irtásterületeken. A terület bokrosaiban költ.

Állománymagyság (jelöléskor):	1-5 pár (fészkelő)
Állománymagyság (tervkészítés-kor):	1-5 pár (fészkelő)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Hazai állománya országosan csökkenő, ez a trend a tervezési területen szerencsére nem érzékelhető, de a Natura 2000 területen kívül a csökkenés kimutatható.
Faj veszélyeztetettsége:	A faj a területen kis mértékben veszélyeztetett. A mezőgazdálkodás felhagyása egy ideig kedvező a számára a bokros területek, így a költőhelyek növekedésével, de a záródó erdő és a mezőgazdasági területekre jellemző táplálékbázis átalakulása nem kedvező számára. A jelenlegi, intenzívnek mondható, kizárólag kaszálásos gyephasznosítás természetkimélőbb irányba való változtatása (mozaikos kaszálás, kaszátlan területek fennhagyása), illetve legalább a terület egy részén a legeltetés újbóli bevezetése, valamint bármilyen érdemi vízmegtartás és vizesélőhelyrekonstrukció biztosíthatja, illetve növelheti táplálékbázisát
Veszélyeztető tényezők:	<p>A kaszálók túlzott használata, homogénre kaszálása, túl alacsony tarlómagasság, műtrágyázás a táplálkozóhelyeket, táplálékbázisát is veszélyeztetik, lehetőség szerint extenzívebb gyephasználatra, és legelő állatállományra lenne szükség a környéken. A környék szigetetlen/rosszul szigetelt közép feszültségű tartóoszlopai az áramütés veszélyét jelentik.</p> <p>A területen a legfőbb veszélyeztető tényezők faj számára: A06 - Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése) A08 - Gyepterületek kaszálása vagy vágása I02 - Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül) D06 - Elektromos áram és kommunikáció átvitel (vezetékek)</p>

A Natura 2000 adatlapon szereplő jelölő átvonuló madárfajok:

parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	
Irányelv melléklete:	I.
Faj előfordulásai a területen:	Az elmúlt négy évtizedben fokozatosan elterjedt az Északi-középhegységből az Alföldre. Szántóföldekkel és gyeppekkel tarkított élőhelyeket kedveli, ahol kisebb foltokban különböző fás szárú növényzet is megtalálható.
Állománymagyság (jelöléskor):	1-5 egyed (vonulásban)

Állomány nagyság (tervkészítéskor):	1-5 egyed (vonulásban)
Állomány változásának tendenciái és okai:	Az európai állomány 2/3-a nálunk fészkel. Országos tendencia, hogy az alföldi élőhelyekre húzódás miatt a hegyi, hegylábi revíreket a faj elhagyja. A területen is terjeszkedik.
Faj veszélyeztetettsége:	A faj a területen közepesen veszélyeztetett. Sérülékeny, világszerte veszélyeztetett faj. A terület gyepes élőhelyeinek túlzott használata (intenzív kaszálás, alacsony tarlómagasság, homogenitás) a táplálékállatainak (rágcsálók mezei nyúl,) nem kedvez. A környéken lévő kisebb szántók extenzív művelésben tartása (kékvércse AKG), apróvadvédelmi szempontú vadászati kezelése a faj védelmét szolgálja.
Veszélyeztető tényezők:	Mérgezések (direkt, indirekt, pl. rágcsálóirtás vagy ólommérgezés), áramütés, természetközeli élőhelyek és a potenciális zsákmányfajok populációinak fogyatkozása mezőgazdasági területeken. A területen a legfőbb veszélyeztető tényezők faj számára: A06 - Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)

vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)	
Irányelv melléklete:	II.
Faj előfordulásai a területen:	Facsoportokkal tarkított, nyílt mezőgazdasági területek madara. Kerüli a zárt erdőket. Az Abonyi-kaszálóerdő akácos erdőfoltjában tradicionális fészkelőtelep található.
Állomány nagyság (jelöléskor):	100-300 pár (fészkelő)
Állomány nagyság (tervkészítéskor):	300-400 pár (fészkelő)
Állomány változásának tendenciái és okai:	A területen növekszik a fészkelő párok száma. A környező, kisebb fészkelőtelepek felmorzsolódtak, a megmaradó párok feltehetően ide érkeztek.
Faj veszélyeztetettsége:	A faj a területen közepesen veszélyeztetett. A mezőgazdaság intenzívvé válása, a monokultúrás művelés terjedése, rovarirtó szerek használata, legelő állatállomány csökkenése önmagában is csökkentette az állományát, de a céltolt mérgezések miatt a hazai költőpárok száma összeomlott. A kaszálók túlhasználata, homogénre kaszálása, túl alacsony tarlómagasság, műtrágyázás a

	táplálkozóhelyeket, táplálékbázisát is veszélyeztetik, lehetőség szerint extenzívebb gyephasználatra, és legelő állatállományra lenne szükség a környéken. A fészkelőterületként szolgáló erdőfoltokban az inváziós fás szárú növények térnyerése is tapasztalható.
Veszélyeztető tényezők:	<p>Intenzív mezőgazdasági termelés, rovarirtó szerek használata, élőhelyének, fészkelőhelyének minőségét csökkentő inváziós növényfajok terjedése, mérgezés, áramütés, vadászat (illegális vadászati gyakorlatok – fészkekbe lövés, dúvaddal összekeverés).</p> <p>A területen a legfőbb veszélyeztető tényezők faj számára: A06 - Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése) A08 - Gyepterületek kaszálása vagy vágása I02 - Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)</p>

1.3. Területhasználat

1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás

A tervezési területen a legelők kiterjedése a legnagyobb, a terület kb. 67%-át teszik ki. Erdőként és fásított területként nyilvántartott területek aránya 3% körüli, míg a szántóterületek részesedése körülbelül 27%. A művelésből kivont területek aránya kb. 2%. Egyéb művelési ágak nincsenek a tervezési területen.

Ingtalan-nyilvántartás szerinti művelési ág megoszlás:

Művelési ág	terület (ha)	arány(%)
erdő	11,00	2,63
fásított terület	0,97	0,23
gyümölcsös	0,00	0,00
halastó	4,52	1,08
kert	0,00	0,00
kivett	10,08	2,40
legelő	280,64	66,99
nádas	0,00	0,00
rét	0,00	0,00
szántó	111,74	26,67
szőlő	0,00	0,00
ÖSSZESEN	418,95	100

3. táblázat: Művelési ág szerinti megoszlás

1.3.2. Tulajdoni viszonyok

A terület 2,4 %-a van állami tulajdonban. Ennek a legnagyobb része kivett terület, állami erdészeti zrt vagyonkezelésében. A magántulajdonban lévő területek részesedése közel 97,4 %, míg önkormányzatok részesedése nem éri el az 1 %-ot.

Tulajdonos	terület (ha)	arány %
Állami területek	10,0	2,4
Önkormányzatok területe	1,1	0,3
Természetes személyek területe	407,9	97,3
ÖSSZESEN	418,95	100

4. táblázat: Tulajdoni viszonyok

1.3.3. Területhasználat és kezelés

1.3.3.1. Mezőgazdaság

A tervezési területen korábban működő mezőgazdasági termelőszövetkezetek, elsősorban szántóföldi növénytermesztéssel, juh- és szarvasmarha-tartással (növendék marha legeltetés) foglalkoztak. Ma az Abonyi Mezőgazdasági Zrt.-n kívül magángazdálkodók hasznosítják a területet.

Az abonyi Kaszálóerdőben található egy 300 páros vetési varjú (*Corvus frugilegus*) telep néhány páros kék vércse (*Falco vespertinus*) állománnyal. Az erdő környékén nincs legelő állatállomány, a kaszálás pedig június végi időpontban történik, amivel nem biztosított az rövid fűvű táplálkozóterület a májusban költőhelyet foglaló kék vércsék számára.

A tervezési terület része a Gerje-Perje sík MTÉT-nek. Az itt gazdálkodók jogosultak a Natura 2000 gyepterületekre járó kompenzációs támogatás igénylésére. A támogatás feltételül szolgáló előírásokat (kaszálás időpontjának bejelentése a nemzeti park igazgatóságának, 5 % kaszátlan bűvósáv meghagyása, műtrágyák vegyszerek használatának mellőzése) a gazdák többsége betartja.

Több abonyi gazdálkodó a Natura 2000 gyepterülettel határos szántóikon belépett az MTÉT programba, a szántóföldi növénytermesztés madár-és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal, valamint a szántóföldi növénytermesztés kék vércse (*Falco vespertinus*) élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogramba. Az előírásokat betartják, problémát csak a szikes tómedrekből történő belvízelvezetés okoz.

A szántóterületek jelenléte a növényvédőszer-használat, illetve rágcsálóirtók alkalmazása miatt jelent veszélyforrást a környező élőhelyekre, valamint a jelölő madárfajokra.

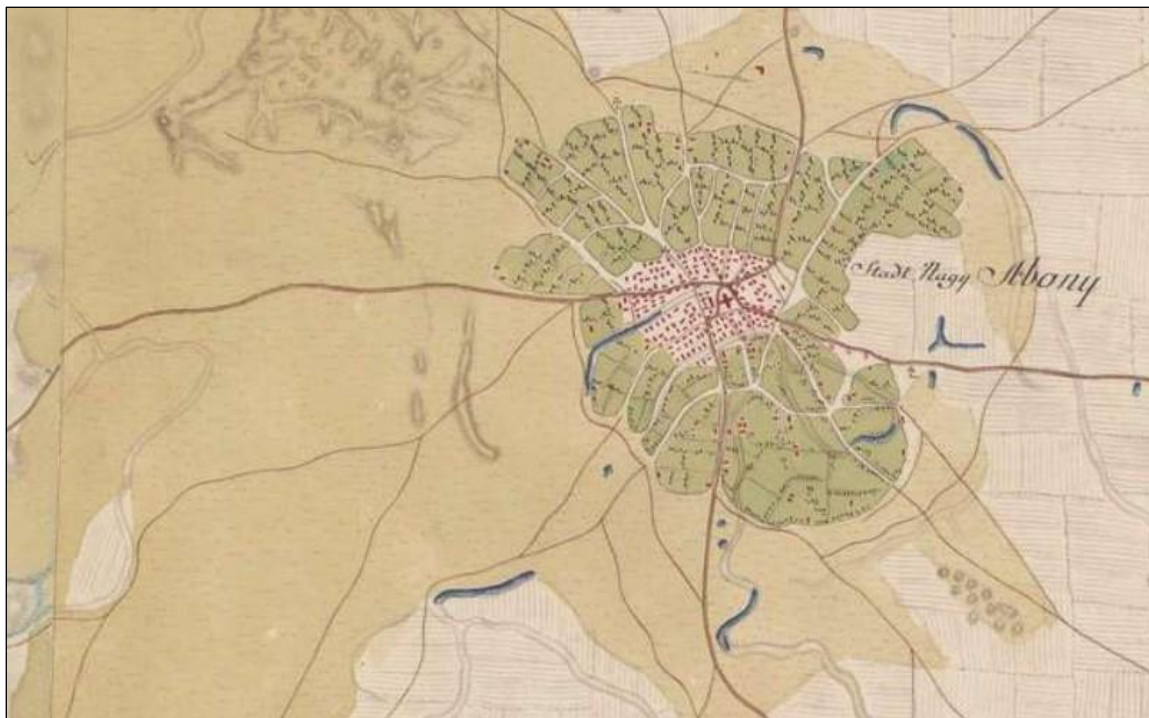
Nagy problémát jelent a területen az inváziós fajok (mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*), lepényfa (*Gleditsia triacanthos*), korai tamariska (*Tamarix tetrandra*), közönséges ördögcérna (*Lycium barbarum*) selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*)) terjedése, ezek a mezőgazdasági területekről kiindulva a gyepek és erdei élőhelyeket veszélyeztetik.

1.3.3.2. Erdészet, erdőgazdálkodás

A tervezési terület a Gerje-Perje-sík délkeleti végén, a Tisza ártéri síkja felé eső löszös hátság határán helyezkedik el. A térségből a vélhetően egyébként sem zárt (erdőszyepp erdő, illetve ligeterdő-mocsárerdő jellegű) erdők már korán – részben a honfoglalást megelőzően, részben a középkor késői századaiban – eltűntek, így Abony térségében a 18. századra már lényegében egy fátlan táj alakult ki. A településtől északra, keletre és délre (a löszös hátság csapásirányának megfelelően) ekkor már kiterjedt szántók területek el, természetközeli állapotú tájak (vízerekkel, egykori holtmedrekkel, mocsári növényzettel, zombékosokkal tagolt, főként legeltetéssel hasznosított, részben szikes gyepek) már csak nyugati irányban maradtak.

A 19. századi víztelenítési, mederrendezési munkák következtében a gyepterületek tovább csökkentek, a vizes élőhelyek feldarabolódtak, az egykori térségi vízhálózat elemeire szakadt, fragmentálódott. Egyes helyszíneken a másodlagos szikesedés is megindult. Az erek közötti szárazabb hátsók Abonytól nyugatra is megjelentek a szántók, szegélyükön tanyákkal, gazdasági épületekkel. A „kaszálóerdő” (a mai egyetlen erdőtömb, az Abony 34/A és 34/B erdőrészlet) környezetében, a jelenlegi madárvédelmi területet is érintve – „Zombékos” és Buczgán” néven – ekkor még fellelhető volt egy-egy nagyobb nyílt felületű vízállás, medermaradvány. A kaszálóerdő (a mai akácos erdő) területe az 1860-as években szántó volt, csak tőle északra, a szomszédos vízér (ma keskeny árokban futó időszakos vízfolyás) túlsópartján, az 1845–1847 között megépült vasút felé maradt nagyobb gyepterületek. Az 1800-as évek vége felé a terület hasznosítása (talán épp a szikes talajok jelenléte miatt) ugyanakkor megváltozott, a kaszálóerdő környezete Abony 1881-es kataszteri térképe és a III. katonai felmérés térképe szerint („Város kaszálója”, illetve „Város kaszáló” néven) ugyanis már ismét, teljes egészében gyepterület (gémeskutakkal tarkított legelő, esetleg ténylegesen is kaszáló) volt. Fás növényzet mindenesetre a 19. század során is csak elszórtan fordulhatott elő a területen.

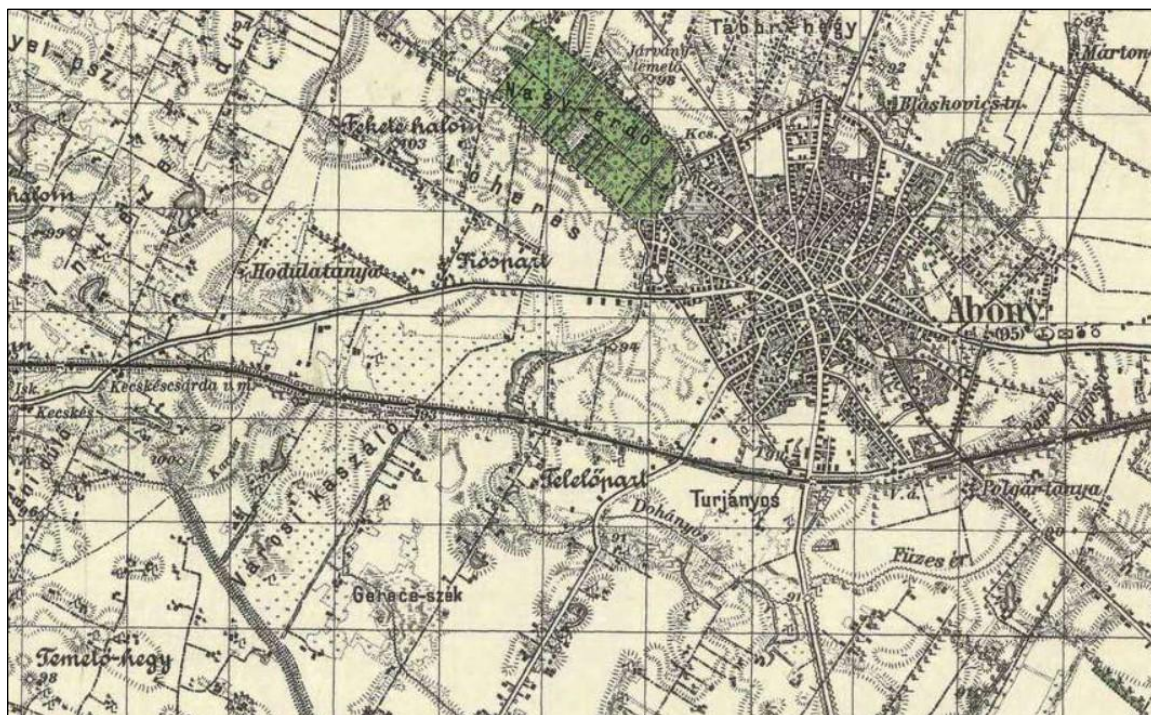
A rendelkezésre álló források alapján a kaszálóerdő (a mai egyetlen erdőtömb) környezete a 20. század közepéig bizonyosan gyepes terület maradt, bár az 1941-es katonai térkép alapján az erdők helyén inkább ismét szántó lehetett. Ezen a szántón aztán a II. világháború után (a rendelkezésre álló koradatok visszavetítve 1955-ben) hozták létre azt az akácos erdőt, amelyet ma is láthatunk. A telepített erdő egy 1965-ös légifotó szerint zárt erdővé fejlődött, a későbbiekben viszont kiritkult, területe csökkent. A mai utódállományok közül az Abony 34/A erdőrészlet faállománya az „eredeti” erdő időközi fakitermelések és/vagy falopások miatt kétkorúvá vált származéka, míg az Abony 34/A erdőrészlet egy 1980-as években végzett véghasználat után felnőtt, sorokba rendeződött, részben már őshonos nyarakkal elegyes akácerdő (az első akácos telepítést láthatóan kitesztették, a tuskóprizma nyoma ma is jól kivehető az állományban). A 20. század második felében ezen az erdőfolton kívül valamennyit az egyéb, elszórtan jelen levő fás növényzet (cserjések és facsoportok; utak, árkok és vasút menti fasorok; egykori tanyahelyeken felferődött fák) területfoglalása is nőtt, de a táj fás növényzet borítottsága így is nagyon alacsony (jellemző, gyakoribb fafajok: akác, bálványfa, keskenylevelű ezüstfa, fehér fűz, törékeny fűz, szürke nyár, vadalma, közönséges dió). A Gombás-tanya melletti horgásztavak kialakítása (az egykori „Zombékos” területén) az ezredforduló után történt (az 1999-es légifotón a tavak még nem szerepelnek), de jelentősebb fás növényzet itt sincs.

Abony környéke az I. katonai felmérés térképén (1780-as évek) – A kivágoton jól látszanak a nyugat felé megmaradt gyepék, észak, kelet és dél felé az egykori löszvegetáció felszámolása után kiterjedt szántók. A korábbi erdőirtások miatt a táj ekkoriban már teljesen erdőtlen volt.

A mai kaszálóerdő szűkebb környezete a II. katonai felmérés térképén (1860-as évek) – Az egy évszázaddal korábban még gyepekkel borított tájrészlet mozaikossá vált: a medermaradványok és vizes élőhelyek közötti hátakon már sokfelé megjelentek a szántók és a tanyák. A térképen is feltüntetett Cegléd–Szolnok közötti vasút szakasz 1847-re készült el.

A kaszálóerdő tágabb környezete a II. világháború idején készített katonai felmérés térképén (1941) – A mai egyetlen erdőtömböt magába foglaló határrész („Városi kaszáló”) ekkor ismét szántó lehetett, de a madárvédelmi terület zöme ekkor is gyepek voltak. A táj erdőtlen és jórészt fátlan; egyes fák, facsoportok legfeljebb az utak, dűlőutak, vasút mellett állhattak.

A madárvédelmi terület 418,95 hektáros területén – 2 erdőrészletben – mindössze 7,45 hektár erdőtervezett erdő található (a nem erdőtervezett területek kivett, rét, legelő és szántó művelési ágú ingatlanok, szikes és/vagy löszös területeken kialakult nyílt élőhelyek). A teljes erdőtervezett területet erdőrészletek teszik ki, egyéb részletek a tervezési területen nincsenek. Erdőrészlet határokat a tervezési terület határvonala sehol nem vág át. Az erdőrészletek alapján számított erdőszültség mindössze 1,78%-os, s ennél a fás növényzet tényleges területfoglalása (ide számítva a szórvány facsoportokat) is csak alig magasabb (2–3%). A rendkívül alacsony erdőszültségi érték a Gerje-Perje-sík délkeleti végére jellemző táji karakternek megfelelő (Abony község határ a befoglaló Nagykőrösi Erdőtervezési Körzet települései közül a második legalacsonyabb, alig 3,70%-os erdőszültséggel rendelkezik).

Az erdőtervezett erdők a Cegléd–Szolnok vasútvonaltól délre, egybefüggő, kisebb tömbben helyezkednek el, s hozzájuk csatlakozóan (a nyugati és déli irányban szomszédos területeken) van jelen a szórvány fás növényzet (cserjések; egyes fák és facsoportok: akácok foltok, kiritkult nemesnyár telepítés) zöme is. Csekély kiterjedése ellenére ez az erdőszült folt kiemelkedő természetvédelmi jelentőséggel bír, hiszen néhány további madárfaj mellett a fátlan alföldi táj egyik jelentősebb vetési varjú (*Corvus frugilegus*) telepének, s ezen keresztül az országosan ritka és veszélyeztetett, fokozottan védett kék vércse (*Falco vespertinus*) egy kisebb populációjának ad otthont. Összességében az érintett erdők fenntartása, kezelése kiemelkedő súllyal, szereppel bír a tervezési terület természeti értékeinek megőrzése, illetve a Natura 2000 célok megvalósítása vonatkozásában.

Az erdőtervezett erdők (Abony 0141 hrsz.; Abony 34/A és 34/B erdőrészek) teljes egészében magántulajdonban vannak, erdőgazdálkodójuk viszont – egyedi megállapodás alapján – a Jász kun Természetvédelmi Szervezet (Szolnok). A bejegyzett gazdálkodó természetvédelmi érdekeltiségéhez kétség nem fér, a tervezhető hasznosítási/kezelési lehetőségeket (a klasszikus erdőgazdálkodási hasznosításhoz viszonyított eltéréseket) ugyanakkor erősen meghatározza a kék vércse (*Falco vespertinus*) fokozottan védett besorolása és a terület természetvédelmi minősítése is (Abony város 17/2013. (V. 31.) számú önkormányzati rendelete alapján a madárvédelmi terület kb. fele – ideértve az érintett erdőket – a „Kaszáló erdő” helyi jelentőségű védett természeti terület része).

Tulajdonforma	Kiterjedés (ha)	Arány (%)
állami tulajdon	0,00	0,00
közösségi tulajdon	0,00	0,00
magán tulajdon	7,45	100,00
Összesen:	7,45	100,00

Erdőgazdálkodó	Kiterjedés (ha)	Arány (%)
Jász kun Természetvédelmi Szervezet	7,45	100,00
Összesen:	7,45	100,00

A madárvédelmi terület erdei (a „Kaszáló erdő” helyi jelentőségű védett természeti területtel való érintettség miatt) teljes egészében védelmi – azon belül természetvédelmi – elsődleges rendeltetésűek. Másodlagos rendeltetésként a Natura 2000 rendeltetést, harmadlagos rendeltetésként a talajvédelmi rendeltetést tüntették fel mindkét erdőrésznél.

Rendeltetés	Kiterjedés (ha)	Arány (%)
Természetvédelmi rendeltetésű erdők (TV)	7,45	100,00
Védelmi rendeltetésű erdők (összesen)	7,45	100,00
Összesen:	7,45	100,00

Az állományok üzem mód szerinti besorolásánál (az aktuális alföldi erdészeti gyakorlatnak és az érintett állományok jellegének egyébként „megfelelő” képet mutatva) kizárólag vágásos üzem mód szerepel (a természetvédelmi szempontok miatt azonban itt lehetne átmeneti, vagy akár faanyagtermelést nem szolgáló üzem mód is; mindezt a jövőben érdemes lesz megfontolni).

Üzem mód	Kiterjedés (ha)	Arány (%)
Vágásos üzem mód	7,45	100,00
Átmeneti üzem mód	0,00	0,00
Örökerdő üzem mód	0,00	0,00
Faanyagtermelést nem szolgáló üzem mód	0,00	0,00
Összesen:	7,45	100,00

A tervezési terület faállománytípusairól az adatfeldolgozás során csoport-szintű statisztikák álltak rendelkezésre. Ez alapján a területen (a történeti háttérnek megfelelően, a térségre jellemző faállomány-viszonyokkal „összhangban”) kizárólag akácok (a szürke nyár előfordulása okán részben egyéb lomb elegyes akácok) fordulnak elő.

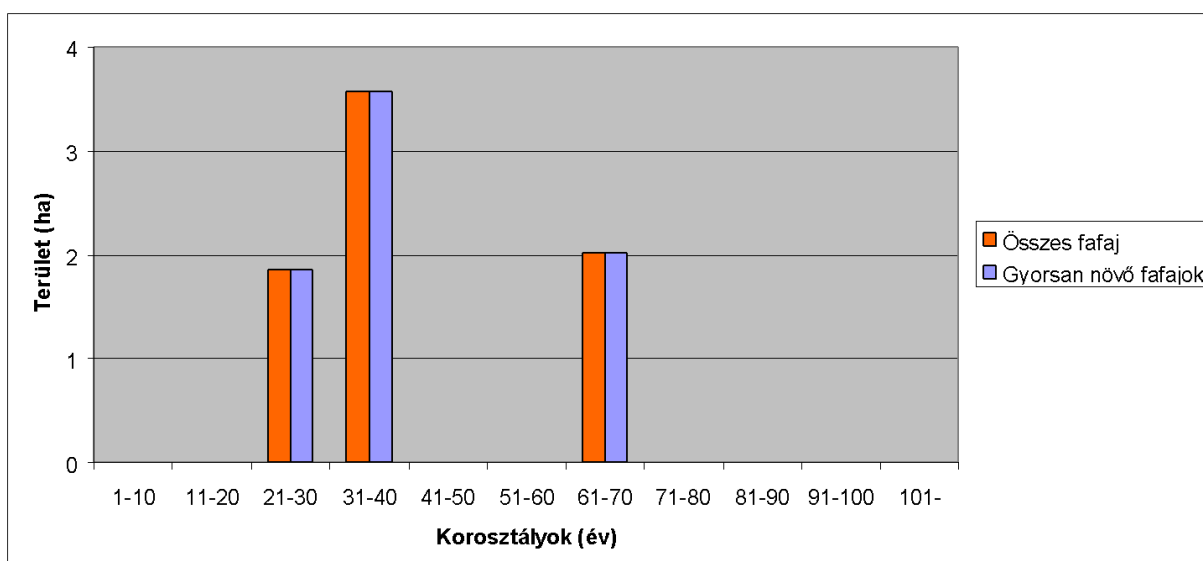
Faállománytípus-csoport	Kiterjedés (ha)	Arány (%)
Akácok	7,45	100,00
Összesen:	7,45	100,00

Az erdők fajösszetétele a faállománytípusok területi megoszlása által sugallt képnek megfelelően alakul. Meghatározó faj az akác (88,05%), amely mellett érdemben csak a szürke nyár (11,95%) előfordulása említhető (az említett arányszámok egyben az őshonos és idegenhonos fajok területi arányát is körvonalazzák). Az erdőrészetekből ismert további, szórványosan megjelenő fajok: magyar kőris, közönséges dió, bálványfa, nyugati ostorfa.

Fafaj	Kiterjedés (ha)	Arány (%)
Akác	6,56	88,05
Hazai nyár	0,89	11,95
Összesen:	7,45	100,00
Üres terület	0,00	-
Mindösszesen:	7,45	-

A tervezési terület erdeinek korosztály-szerkezetében meghatározó (47,92%) a 31–40 éves korosztály jelenléte (ez az Abony 34/B erdőrészlet faállományát jelenti). A kisebb arányban jelen levő 21–30 éves korosztály (24,97%) és 61–70 éves korosztály (27,11%) az Abony 34/A erdőrészlet kétkorú faállományából adódik. Az említett korosztályok nyilvánvalóan az erdők telepítésének és a korábbi véghasználatok/fakitermelések időpontjával állnak összefüggésben. Kifejezetten idős (100 éves korhoz közelítő) állomány/fafajsor nincs a területen, ami a térségi sajátosságokkal, a lassan növvő, hosszú életű, magas vágáskorú fajok hiányával magyarázható.

Korosztály (év)	Kiterjedés (ha)	Arány (%)
1-10	0,00	0,00
11-20	0,00	0,00
21-30	1,86	24,97
31-40	3,57	47,92
41-50	0,00	0,00
51-60	0,00	0,00
61-70	2,02	27,11
71-80	0,00	0,00
81-90	0,00	0,00
91-100	0,00	0,00
101-	0,00	0,00
Összesen:	7,45	100,00
Üres terület	0,00	-
Mindösszesen:	7,45	-

A fentebb leírt fafajösszetételű és korú állományok 2009. évi XXXVII. tv. 7. § (1) bekezdés szerinti természetességi besorolása 100%-ban kultúrerdő (az Abony 34/B erdőrészlet 25%-nyi szürke nyár elegye sem mozdítja még el ezt a kategóriát az átmeneti erdő kategóriába). A besorolás összességében jól tükrözi a tervezési terület erdeinek természetességi állapotát.

Természetesség	Kiterjedés (ha)	Arány (%)
Természetes erdő	0,00	0,00
Természetszerű erdő	0,00	0,00
Származék erdő	0,00	0,00
Átmeneti erdő	0,00	0,00
Kultúrerdő	7,45	100,00
Faültetvény	0,00	0,00
Összesen:	7,45	100,00

A viszonylag kedvezőtlen térségi klimatikus viszonyok és talajviszonyok ellenére az erdők egészségi állapota összességében és általánosságban kielégítőnek mondható. Az Országos Erdőkár-nyilvántartási Rendszer szerint az utóbbi egy-két évtizedben a nagyobb mértékű biotikus és abiotikus károsítások elkerülték a területet, s közelmúltbeli káresetnek az állományok helyszínelése során sem látszott semmi nyoma. Vadhatás vonatkozásában az őz folyamatos jelenléte (rágás, hántás) emelhető ki, a szürke nyaras foltok alatt felverődő, az állományok őshonos fafaj arányának fokozatos növelésére egyébként potenciálisan felhasználható gyökérsarjak jelentős mértékben károsítottak. A korosztály-viszonyok miatt, illetve felújítási terület híján vadkárelhárító kerítés nincs az érintett erdőkben (a szürke nyár gyökérsarjak főleg téli időszakra eső károsítása miatt ugyanakkor kisebb foltok kerítése indokolt lehetne).

A Nagykőrösi Erdőtervezési Körzetben 2016-ban folytak erdőtervezési munkák, az erdőgazdálkodók számára készített (gazdálkodási lehetőségeket rögzítő) erdőtervek 10 évre, a következő körzeti erdőtervezési eljárás során (várhatóan 2027. évben) kiadásra kerülő erdőterv határozatok jogerőssé válásáig lesznek érvényesek. Az erdőtervezési munkák során az „Abonyi-

kaszálóerdő” madárvédelmi területet is érintő, részletes Natura 2000 elővizsgálati dokumentáció készült, mely az erdőgazdálkodásra vonatkozóan megállapított előírás-javaslatok Natura 2000 területekre, illetve a kijelölés alapjául szolgáló madárfajok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásainak értékelését tartalmazza (a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság közreműködésével készítette a Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága).

A tervezési terület erdeiben az elmúlt évtizedekben csak csekély volumenű fakitermelési munkák folytak. A korábbi szórványos (az Abony 34/A erdőrészletet érintő, a visszamaradt facsonkok miatt ma is jól felismerhető) falopások mellett az Abony 34/B erdőrészletben történt bejelentett, dokumentált fakitermelés. Utóbbi helyszínen az erdészeti adattári nyilvántartás szerint 2017-ben törzskiválasztó gyéritést végeztek, bár ennek nyomát gyakorlatilag nem lehet látni.

A jelenleg érvényben levő erdőterv minimális volumenű fakitermelési előírást, illetve lehetőséget tartalmaz. Mindkét érintett erdőrészletben haszonvételi gyérités (HGY) került betervezésre, a beavatkozások fafajsortokra tervezett erélye mindössze 5–10 %-os. Az Abony 34/B erdőrészlet területén ugyanakkor a szürkenyár fafajsortra való tervezés természetvédelmi szempontból vitatható, hiszen a területen – a fás növényzet és a fészkelésre alkalmas középkorú-idős faállomány folyamatos jelenlétének biztosítása mellett – fontos feladat lenne az őshonos fafajok legalább részbeni előtérbe helyezése, a fafajcsere fokozatos végrehajtása. E törekvéssel viszont nem egyeztethető össze az őshonos fafajra tervezett fahasználat, így az erdőterv tartalma még a végrehajtás előtt felülvizsgálandó! Haszonvételi gyéritésen kívül egyéb fahasználati móddal nincs semmilyen fakitermelés beüzemelve. A tervezett gyéritésekre természetvédelmi előírás is szerepel az erdőrészlet-lapokon: „A fakitermelés a fészkeket tartó fákat nem érintheti. Fakitermelés időbeli korlátozása a fészkelési időszakban: március 01-től augusztus 15-ig.”

Fahasználat módja	Kiterjedés (ha)	Arány (%)
Egészségügyi termelés (EÜ)	0,00	0,00
Tisztítás (TI)	0,00	0,00
Törzskiválasztó gyérités (TKGY)	0,00	0,00
Növedékfokozó gyérités (NFGY)	0,00	0,00
Tarvágás (TRV)	0,00	0,00
Fokozatos felújítóvágás bontóvágás (FVB)	0,00	0,00
Fokozatos felújítóvágás végvágás (FVV)	0,00	0,00
Szálalóvágás (SZV)	0,00	0,00
Készletgondozó használat (KGH)	0,00	0,00
Haszonvételi gyérités (HGY)	7,45	100,00
Egyéb termelés (ET)	0,00	0,00
Teljes terület:	7,45	100,00

1.3.3.3. Vadgazdálkodás, vadászat, halászat, horgászat

A tervezési terület a 13/2016 (III. 2.) FM rendelet alapján a Duna-Tisza közti Vadgazdálkodási Tájon belül a 308. számú („Tápió-vidéki”) vadgazdálkodási tájegységbe esik. A tágabb térség vadállomá-nyának jellemzőit, a vadállomány-szabályozásának irányelveit, a fenntartandó vadlétszámra vonatkozó irányelveket, illetve a természet- és tájvédelmi szempontokat bemutató, a tájegységi vadgazdálkodási terv alapjául szolgáló dokumentum elérhető:

<http://www.ova.info.hu/ujvgtajak.html>”

A tervezési területen vadászatra jogosult: az Abonyi Nimród Vadásztársaság. Fő vadfajok: őz (*Capreolus capreolus*), mezei nyúl (*Lepus europaeus*), fácán (*Phasianus colchicus*). A gyepterületen több helyen a téli vadetetés során ocsút helyeznek el illegálisan, ami erős gyomosodást okoz a környezetében.

A tervezési területen, a halgazdálkodási hatóság által 1 nyilvántartott halgazdálkodási vízterület található:

Gombási Tanya és Horgásztó (víztérkód: 13-0198-1-1)

Az aktuális halgazdálkodási terv az illetékes halgazdálkodási hatóságnál fellelhető.

1.3.3.4. Vízgazdálkodás

A Perje és a Perje-felső mellékcsatorna, valamint a Vízjárás csatorna a KÖTIVIZIG kezelésében van. Mindhárom természetes vízhozama igen ingadozó, nyár közepére gyakorlatilag kiszáradnak. A Perje befogadója Cegléd város szennyvizének, amely elfogadható minőségben kerül a vízfolyásba. Mindhárom vízfolyás mélyített medrű, amely nem csak a tavaszi belvizek gyors lefolyását teszi lehetővé, hanem jelentősen csökkenti a talajvíz szintjét is a környező gyepterületeken, elősegítve az ex lege védett szikes tavak lecsapolását, kiszáradását és a sztyeppedést. A vízfolyásokon több helyen található vízvisszatartó műtárgy amelyeket a Vízügyi Igazgatóság működtet. A vízvisszatartással kapcsolatban vannak jó eredmények, de elsősorban nem természetvédelmi céllal történik.

1.3.3.5. Turizmus

Turisztikai tevékenység nem folyik a területen, helyi természetbarátok látogatják a területet.

1.3.3.6. Ipar

Ipari tevékenységet végző üzem nincs a terület közelében.

1.3.3.7. Infrastruktúra

A tervezési területen a legnagyobb fragmentáló vonalas létesítmény a 4-es számú gyorsforgalmi út és a Budapest-Szolnok villamosított vasútvonal.

A gyeptömbök között több alsórendű műút is halad, a dűlőutak földesek.

1.3.3.8. *Településrendezési eszközök*

Abony

Abony Város Önkormányzat Képviselő-testületének a településszerkezeti tervről szóló 157/2018. (XI.29.) számú határozata és Abony Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 32/2018. (XI.30.) önkormányzati rendelete alapján a Natura 2000 területen található helyrajzi számok az alábbi övezetekbe tartoznak:

Má-t2 jelű farm- és tanyagazdasági általános mezőgazdasági övezet:

65. § (1) *A farm- és tanyagazdasági általános mezőgazdasági övezetekben az építmények elhelyezéséhez szükséges telek, illetve terület kialakítások módjai:*

a) *birtoktest, birtokközpont*

b) *birtoktest (és birtokközpont) részét nem képező, önálló telek.*

(2) *Az övezetben elsősorban a mezőgazdasági termelés építményei helyezhetők el, azonban az övezeti előírásokban foglalt feltételek fennállása esetén lakóépület és az agroturizmus kiszolgáló építményei is létesíthetők. A birtokközpont telkén mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó szállás jellegű és vendéglátó épület is elhelyezhető.*

(3) *Az övezetben az építmények elhelyezésének előírásai:*

a) *A beépítésnél alkalmazható legnagyobb épületmagasság (m): 7,5*

b) *Az övezetben megadott legnagyobb épületmagasság értékét a mezőgazdasági tevékenységhez technológiai okokból szükséges üzemi építmények (pl. silók) legfeljebb kétszeresen haladhatják meg.*

(4) *Az övezet kialakításának elsődleges célja a mezőgazdálkodás lehetőségének biztosítása, ezért az övezetbe tartozó telken csak akkor helyezhető el lakóépület, ha:*

a) *a mezőgazdálkodási célú gazdasági építmény már megépült,*

b) *a mezőgazdálkodási célú gazdasági építménnyel egyidejűleg épül meg.*

68. § (1) *Az Má-t2 jelű farm- és tanyagazdasági általános mezőgazdasági övezetben - a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek minél nagyobb arányú művelésben tartása érdekében - a birtoktest (és birtokközpont) részét nem képező, önálló telek építési feltételeire vonatkozó kiegészítő előírások*

a) *A legkisebb beépíthető (birtoktest részét nem képező) önálló telek területe (m²)* 1.500

b) *A legkisebb beépíthető, lakóépület elhelyezését is megengedő (birtoktest részét nem képező) önálló telek területe (m²)* 6.000

c) *Birtoktest (és birtokközpont) részét nem képező, önálló telken alkalmazható legnagyobb beépítettség terepszint felett (%)* 3,0

d) *Az 1.500 m²-nél kisebb területű önálló telken, a már meglévő beépítés fenntartható, újjáépíthető, de további növelése (alapterület bővítés, emeletráépítés, tetőtér beépítés) nem megengedett.*

Ev jelű védelmi erdőterület övezet:

61. § (1) *Az Ev jelű védelmi erdőterület övezetének telkei nem építhetők be.*

Eg jelű gazdasági erdőterület övezet:

60. § (1) *Az erdő övezetek telkei elsősorban a rendeltetésüknek megfelelő erdőgazdálkodási tevékenységek céljára szolgáló területek.*

(2) Az erdő övezetekben erdészeti létesítmények csak az erdőterület nyilvántartásban lévő területeken létesíthetők. A kialakítható erdészeti létesítmények: erdészeti magánút, erdei vasút, valamint az erdőgazdálkodási tevékenységet, így különösen az erdő védelmét, illetve az erdei hasznvételek gyakorlását, az erdő rendeltetését szolgáló műtárgy, kerítés.

(3) Országos ökológiai hálózat magterület, ökofolyosó; **Natura 2000 terület**; országos, vagy helyi jelentőségű természetvédelmi terület **által érintett erdőterületek telkei nem építhetők be.**

KbHo jelű különleges beépítésre nem szánt horgásztó övezet:

76. § (1) Az övezet főbb építési paraméterei:

a) Beépítési mód	Szabadonálló
b) Az építési telek legkisebb területe (m ²)	10.000
c) A beépítésnél alkalmazható terepszint feletti legnagyobb beépítettség (%)	2
d) A beépítésnél alkalmazható legnagyobb épületmagasság (m)	3,5
e) A közműellátás mértéke:	részleges

(2) A horgásztó területén elhelyezhető az üzemeltetéshez kapcsolódó épület (őrház, csónaktároló), horgásztég, esőbeálló, csónakkikötő, padok, hirdetőtábla.

(3) A területen kerítés, belső kerítés, szabad lépcső, előlépcső, terasz, továbbá a kerti építmények, utcabútorok és köztárgyak (pihenőpad, hulladékgyűjtő, kerékpártároló) valamennyi fajtája elhelyezhető. Építhető továbbá valamennyi melléképítmény - siló és trágyatároló kivételével.

(4) Az övezet be nem épített részén elsősorban zöldfelületek (sportpályák, gyepes felületek, ligetek, fásított területek, védőzöldsávok, sport- játszó és pihenőkertek) alakítandók ki – legalább a telekterület 75%-án. A be nem épített területrészen kialakíthatók továbbá a terület használatához, belső közlekedéséhez szükséges burkolatokon túl vízfelületek (mesterséges tavak, vízmedencék, stb.) is.

V jelű vízgazdálkodási övezet:

70. § (2) A V jelű övezet előírásai: a jelentősebb belvízelvezető-, öntözőcsatornák területei. Az övezetbe a kisvízfolyások meder és part területei és egyes tavak területe tartozik.

(3) Az övezetben csak a vízgazdálkodással kapcsolatos területhasználatnak megfelelő építmények helyezhetők el.

(4) A vízfolyások, vízmedrek területét érintő beavatkozások vízjogi engedély alapján végezhetők.

2. Felhasznált irodalom

- Földművelésügyi Minisztérium (szerk.) (2018. február): Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez. Budapest (kézirat)
- Bölöni János, Molnár Zsolt, Kun András (szerk.) (2011): Magyarország élőhelyei. A hazai vegetációtípusok leírása és határozója. ÁNÉR 2011
- Dövényi Zoltán (2010): Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Intézet, Budapest
- Haraszthy László (szerk.) 2014: Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon. Pro Vértes Köz-alapítvány, Csákvár
- Aszalós R. – Gálhidy L. (szerk.) (2015): Natura 2000 erdőterületek kezelése. Gyakorlati útmutató erdőgazdálkodók és erdészeti szakszemélyzet számára. (Bábakalács Füzetek 20.) – Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Eger, 56 pp.
- Baranyai Zs. – Fehér B. – Kendrovcski B. – Schrett A. (szerk.) (2015): A HUDI20046 Székek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve. – Kézirat, Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, 49 pp.
- Bölöni J. – Molnár Zs. – Kun A. (szerk.) (2011): Magyarország élőhelyei. Vegetációtípusok leírása és határozója (ÁNÉR 2011). – MTA ÖBKI, Vácrátót, 441 pp.
- Danszky I. (szerk.) (1963): Magyarország erdőgazdasági tájainak erdőfelújítási, erdőtelepítési irányelvei és eljárásai VI. Nagyalföld erdőgazdasági tájcsoport. – Országos Erdészeti Főigazgatóság, Budapest, 782 pp. + 1 térkép + XXXII.
- Dudley, N. – Vallauri, D. – Ódor P. (2017): Holtfa az élő erdőkért. Az öreg fák és a holtfa természetvédelmi illetve erdészeti szerepe. (2., átdolgozott és bővített kiadás) – WWF Magyarország, Budapest, 32 pp.
- Fekete G. – Varga Z. (szerk.) (2006): Magyarország tájainak növényzete és állatvilága. – MTA Társadalomtudományi Központ, Budapest, 486 pp.
- Frank T. (szerk.) (2000): Természet–Erdő–Gazdálkodás. (Az MME Könyvtára 16.) – MME & Pro Silva Hungaria Egyesület, Eger, 214 pp.
- Frank T. (szerk.) (2016): Natura 2000 erdőkben a fahasználatok jelölésének természetvédelmi szempontjai. Gyakorlati útmutató erdőgazdálkodók és erdészeti szakszemélyzet számára. – Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Eger, 36 pp.
- Frank T. – Szmorad F. (2014): Védett erdők természetességi állapotának fenntartása és fejlesztése. (Rosalia Kézikönyvek 2.) – Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, 160 pp.
- Führer E. (főszerk.) (2017): Magyarország erdészeti tájai I. Nagyalföld erdészeti tájcsoport. – Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Budapest, 972 pp.
- Halász G. (szerk.) (2006): Magyarország erdészeti tájai. – Állami Erdészeti Szolgálat, Budapest, 154 pp. + 1 térkép
- Haraszthy L. (szerk.) (2014): Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon. – Pro Vértes Természetvédelmi Közalapítvány, Csákvár, 956 pp.
- Kevey B. (2008): Magyarország erdőtársulásai. – *Tilia* **14**: 1–488. + CD (230 táblázat + 244 ábra)
- Korda M. (2016): Az erdőgazdálkodás hatása az erdők biológiai sokféleségére (Tanulmánygyűjtemény). – Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, 682 pp.

- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (2013): Az „Abonyi kaszálóerdő” természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési terve. – MME, Budapest, 5 pp.
- Mészöly K. (szerk.) (2017): A Nagykőrösi Erdőtervezési Körzet Natura 2000 elővizsgálati dokumentációja. – Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság, Gödöllő, 49 pp.
- Molnár Zs. – Kun A. (szerk.) (2000): Alföldi erdőssztyepp-maradványok Magyarországon. (WWF-füzetek 15.) – WWF Magyarország, Budapest, 56 pp.
- Pongrácz Á. és Horváth M. (2010): Javaslat a fokozottan védett ragadozómadár- és bagolyfajok, valamint a fekete gólya fészkelőhelyei körül alkalmazandó időbeni és területi korlátozásokra. – Heliaca 8: 104–107.
- Szmorad F. – Frank T. – Korda M. (szerk.) (2018): Erdőgazdálkodás és erdőkezelés Natura 2000 területeken. (Rosalia Kézikönyvek 4.) – Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest, 287 pp.
- Varga B. (szerk.) (2013): A folyamatos erdőborítás fenntartása melletti erdőgazdálkodás alapjai. – Silva Naturalis 1: 1–251.
- Földművelésügyi Minisztérium, Környezetügyért Felelős Helyettes Államtitkárság – Természetmegőrzési Főosztály (szerk.) (2018): Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez. – KvVM, Budapest, 40 pp.
- Agrárminisztérium (szerk.) (2020): Iránymutatás a madárvédelmi területek Natura 2000 fenntartási terveinek összeállításához. (Az „Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez” című AM útmutató 4. sz. melléklete.) – AM, Budapest, 3 pp.

Internetes oldalak:

<https://www.novenyzetiterkep.hu/>

<http://erdoterkep.nebih.gov.hu/>

<https://nfk.gov.hu/>

http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal/

<http://natura2000.eea.europa.eu/>

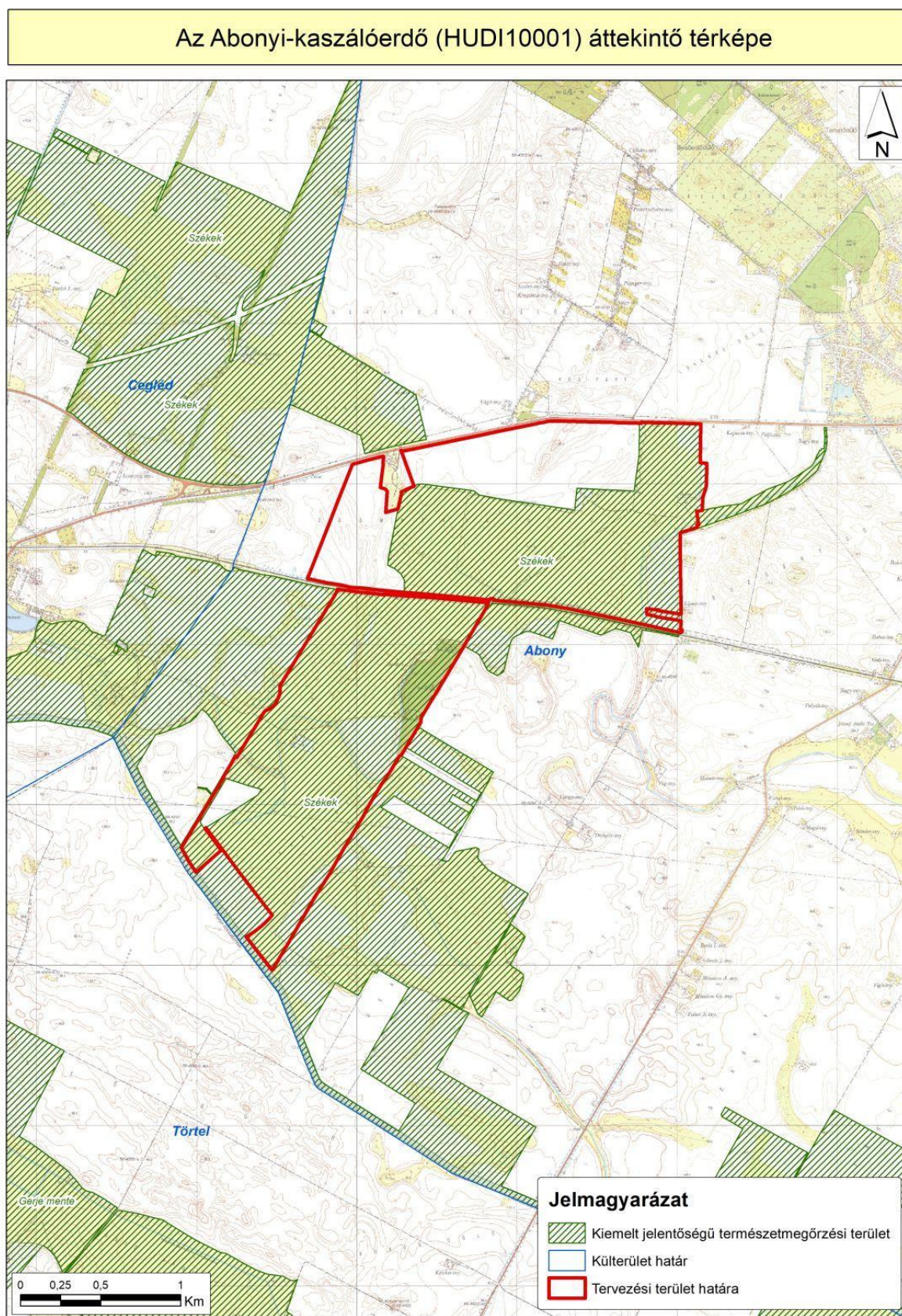
<http://natura.2000.hu/>

<http://www.termeszetvedelem.hu/>

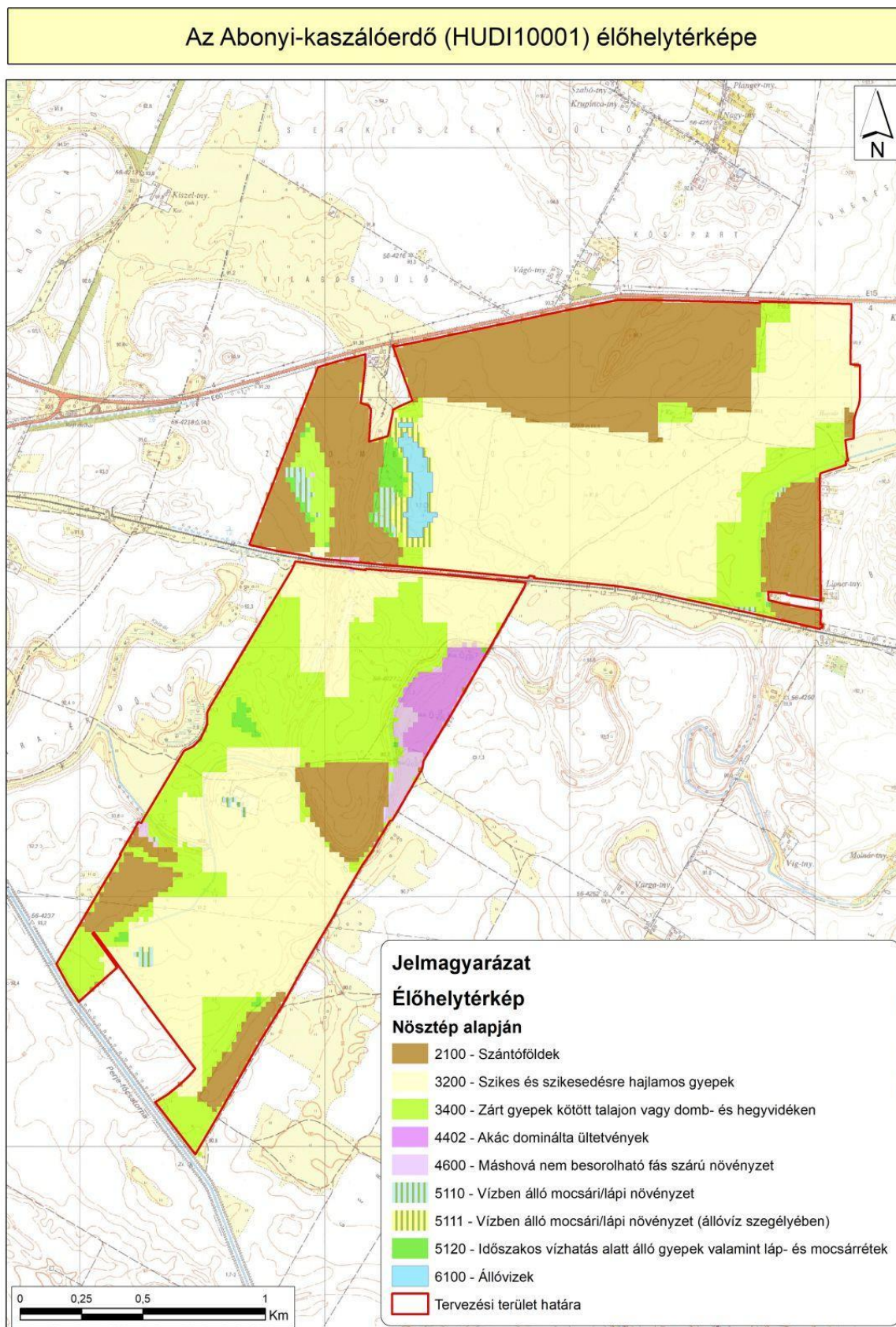
<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

3. Térképek és melléletek

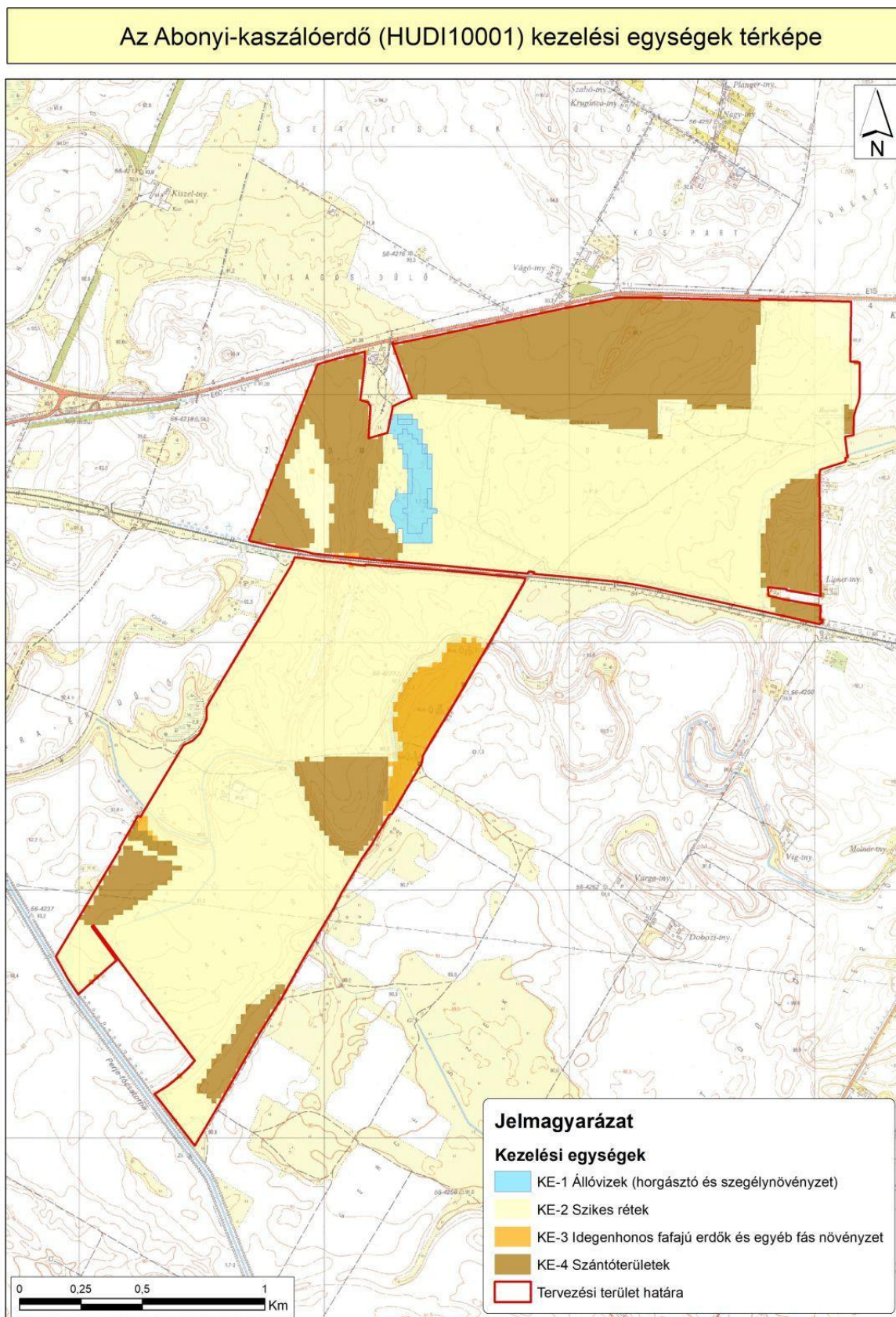
1. térkép: Az Abonyi kaszálóerdő (HUDI10001) Natura 2000 terület **áttekintő** térképe

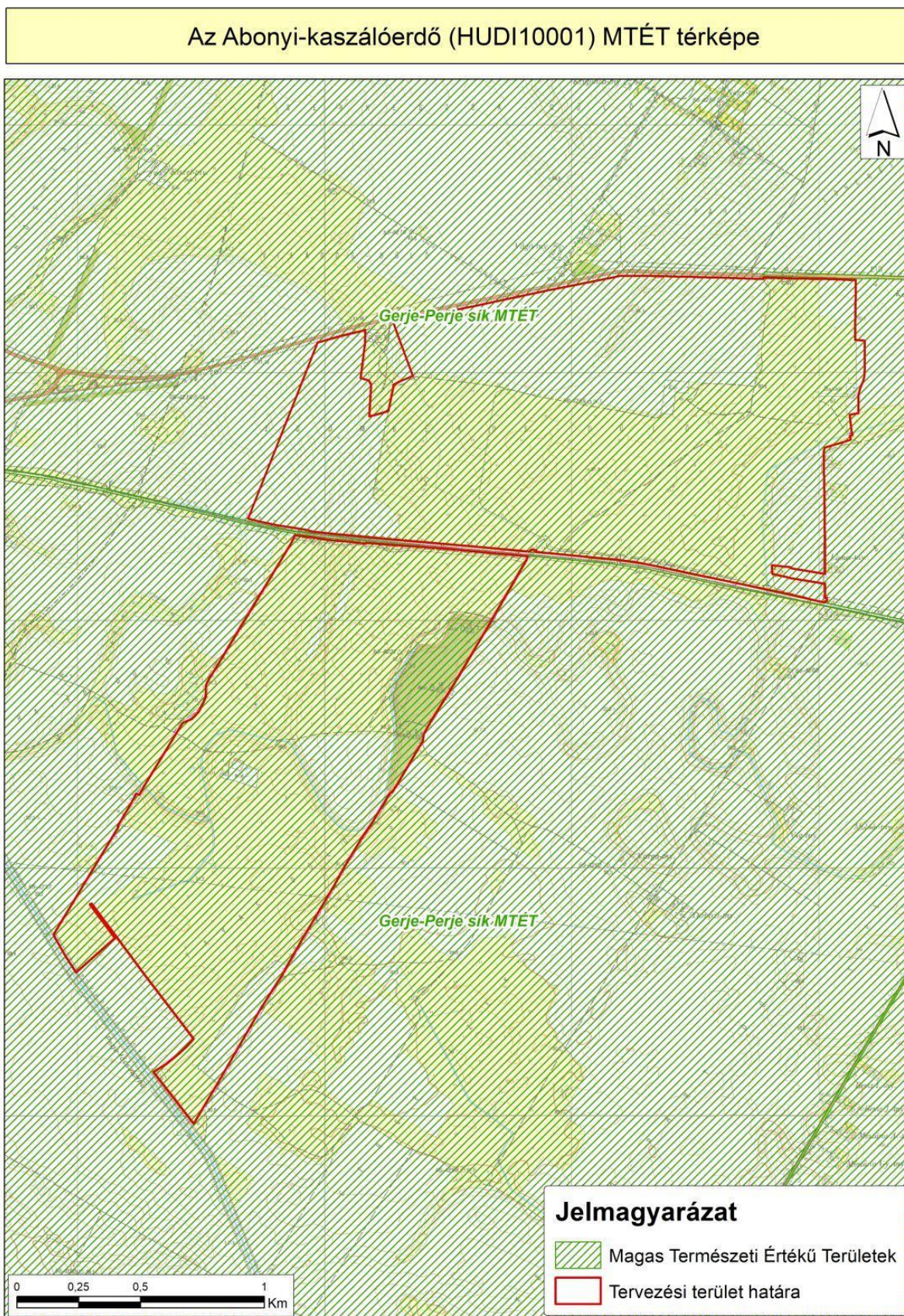
2. térkép: Az Abonyi kaszálóerdő (HUDI10001) Natura 2000 terület élőhelytérképe a NÖSZTÉP alapján

3. térkép: Az Abonyi kaszálóerdő (HUDI10001) Natura 2000 terület kezelési egységeinek térképe

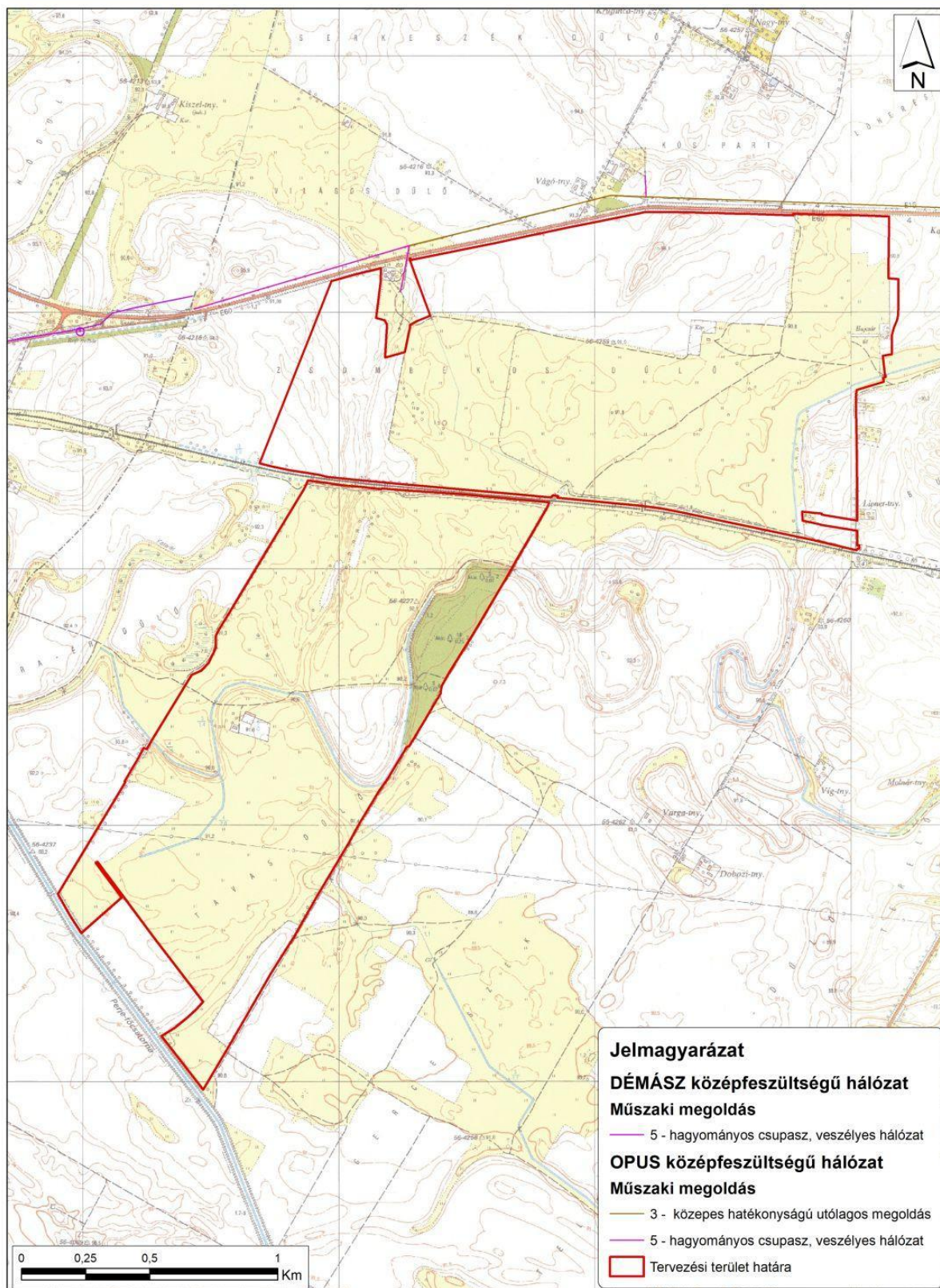

4. térkép: Az Abonyi kaszálóerdő (HUDI10001) átfedése a Gerje-Perje sík MTÉT területtel

5. térkép: Közép- és nagyfeszültségű légvezetékek elhelyezkedése az Abonyi kaszálóerdő (HUDI10001) területén

Az Abonyi-kaszálóerdő (HUDI10001) közép- és nagyfeszültségű légvezetékek térképe

1:13 000 *A3 Készítés éve: 2021.

